

ಕುರಾವಂಜಿ

KURAVANJI

Kannada Monthly

ಸಂಪಾದಕರು :

ಶ್ರೀ ಎ. ಕೆ.

ಸಂಪಾದಕರು :

ಶ್ರೀ ಆ. ಎ. ಸೆ.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀರಂಗ

ಶ್ರೀರಂಗಪ್ಪ ಪಿ. ಸುಮಂಜಯ್ಯ

ಶ್ರೀ ದಾಸರಾಜರಾವ್

ಇತ್ಯಾದಿ

ಮಂಗಳ

ಶುಭ

ಮಂಗಳ

ಮಾರ್ಚ್

೧೯೬೭

೨೨
ಜ್ಯ.

ಕುರಾವಂಜಿ ಮಂಗಳ

ತನ್ನ ಹೊಸ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆದ
ಮೈಸೂರು ಗಂಧದ ಸಾಬೂನನ್ನು
ಗಮನಿಸಿರಿ

ಇದನ್ನು ನವೀನ ರೀತಿಯ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ವ್ಯಾಕುಮ ಸೋಪ್‌ಪ್ಲಾಂಟಿನಿಂದ
ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ

ಈ ಗಂಧದ ಸೋಪನ್ನು ಅದರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ
ಯಾವುದು ಸರಿಗಟ್ಟಲಾರದು

ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಬೂನು ಕಾರ್ಖಾನೆ
ಜಿಂಗಳೂರು - ೧೨

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಮಿತವ್ಯಯಕ್ಕೆ

ಹಾಗೂ

ಪ್ರಕಾಶನಾನವಾಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ

ಬೆಂಗಳೂರು

ಬಿಲ್ವುಗಳು

ಬೆಂಗಳೂರು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು-೩

ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ

ಮೈಸೂರು ರಸ್ತೆ, ಚಿಂಗಲೂರು - ೨೬

ಸ್ಥಾಪನೆ ೧೯೩೪

ತಯಾರಕರು ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆದಾರರು :

- ★ ಪವರ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್‌ಗಳು
- ★ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಲೈನ್ ಟವರುಗಳು
- ★ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸರ್ವೇಯಿಂಗ್ ಉಪಕರಣಗಳು
- ★ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ವಸ್ತುಗಳು
- ★ ದಾರಿ ದೀಪಗಳ ಸಲಕರಣೆಗಳು

ಸಂಪುಟ ೨೫]

ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೬೭

[ಸಂಚಿಕೆ ೧೨

‘ ಮಂಗಳ ’ ನುಡಿಗಳು

“ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೊರವಂಜಿಯು ೨೫ರ ಪ್ರಾಯ ದಾಟುತ್ತಾಳೆ. ದಾಟಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ—ಅಜ್ಞಾತವಾಸಕ್ಕೆ ” ಎಂದು ಬರೆದವು.

“ ನಮ್ಮ ಹಾಗೇನೇ ” ಎಂದರು. ಠೇವಣಿ ಕಳಕೊಂಡ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಉಮೇದು ವಾರರು.

*

*

*

*

ಮಹಾ ಯುದ್ಧದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶುರುವಾದ ಕೊರವಂಜಿಯ ತಿಂಗಳ ಖರ್ಚು ೭೦ ರೂ. ಆಗ. ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅದೇ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಹೇಯಾನ ೭೦೦ ರೂ. ಈಗ.

—ಪ್ರಗತಿ ಅಂದರೆ ಇದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ದುಂದಿನ ಫಲ !

*

*

*

*

ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಕೊರವಂಜಿಯ ಕಣಿ ಇಲ್ಲವೇ? ಎಂದೊಬ್ಬರು ಕೇಳಿದರು.

“—ಯಾಕೆ ಹಾಗಂತೀರಿ ? ಪ್ರತಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಅವಳ ಸಿರಗು ಸರಿಸಿದ ಸರಸರ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ—ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ

*

*

*

*

“ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿ ಇದ್ದಾಗಲೇ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಬಯಸ್ತೀರಲ್ಲಿ ” ಎಂದು ಹಿರಿಯರೊಬ್ಬರು ಬೈದರು.

—ಅವರ ಹಿರಿಯ ಹಿರಿಯರು ಕೂಡ “ ಗಯಾಶ್ರಾದ್ಧ ” ಮಾಡಿದವರೇ !

ಮಂಗಳ ಸಂಭಾಷಣೆ

ಅಂಗಡಿಯವನು ದುರುಗುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದ. “ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನ ಈ ಮುದುಕ ಕಾಡಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ? ಅರಿಯದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಏನಾದರೂ ಅಪದ್ಧಾಳದ ಯೋಚನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೋ” ಎನ್ನುವಂತಿತ್ತು. ಅವನ ನೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿ, ಅವನ ಅನುಮಾನ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. “ಮಂಗಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾಲನ್ನೇ ಕೊಡಪ್ಪಾ” ಎಂದೆ. ಅವನ ಮುಖದ ಮೇಲಿದ್ದ ಸಂಶಯ ಮಿಂಚಿ ಮಾಯವಾಯಿತು. “ಬಾಣಂತೀನ? ಎಂತಹ ಮಗು? ಎಷ್ಟನೆಯದು?” ಎಂದು ಆತುರದಿಂದ ಕೇಳಿದ.

ಅವನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ? “ಅಯ್ಯಾ! ಮಂಗಳಿಗೆ ಮದುವೆಯೇ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೂ ರಾಕ್ ಅಂಡ್ ರೋಲ್ ಮಾಡುವ ವಯಸ್ಸಾಯಿತು. ಇಪ್ಪತ್ತೈದರ ಪ್ರಾಯದ ಹೆಣ್ಣು. ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂಟಿ ಜೀವನ ಬೇಸರ ತಂದಿದೆ, ಆಕೆಗೆ ಸಾಕು ತಂದೆಯ ಸಹವಾಸವೂ ಸಾಕು ಎನಿಸಿದೆ. ಅವಳ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಬರ್ತೀನಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕಾಡಿಗೆ ಕೊಳ್ಳುಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀನಿ ಕಣ್ಣು ಕಾಣಿಸದ ಹಾಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.” ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ?

“ಹಾಗಲ್ಲಪ್ಪ! ಆ ಭಾಗ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಐನೀರಿನ ದಿನ ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ ತಂಪಾಗಲಿ ಅಂತ ಅದಕ್ಕೇ” ಎಂದೆ.

ಕಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ, ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ.

ಕಾಲು ಅತ್ತ ನಡೆಯಲೇ ಒಲ್ಲದು. ಮನಸ್ಸು ತುಸು ಕದಡಿತ್ತು. ಅದರೂ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಗು ಸೂಸುತ್ತಾ ಮಾಡಲೇಬೇಕಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸು ಅಳುವಂತಿದ್ದರೂ, ನಕ್ಕು ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿದರೆ ಉಳಿದವರಿಗಾದರೂ ಧೈರ್ಯ ಬಂದೀತು! ಇಷ್ಟನ್ನೂ ನಾನೇ ಸಾಧಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಇಷ್ಟುದಿನ ನಗೆಗಾರರೊಡನೆ ಬಾಳು ಕಳೆದಿದ್ದು ನಿರರ್ಥಕ ಎನ್ನಿಸಿತು.

ಮನೆಯ ಹೊರಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ಮಗಳು ಕಾದಿದ್ದಳು.

“ಯಾಕಪ್ಪಾ ! ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾಯಿತು ? ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅಪಘಾತ ಆಯಿತೇನೋ ಈ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಗೊಂದಲಬೇರೆ ? ವಾಹನಗಳ ಹಾವಳಿ ಯಲ್ಲಿ ಬೊಬ್ಬೆ ಬಡಿಯುವ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಗಿದ್ದರೇನೋ ಅಂತ ಭಯ ವಾಗಿತ್ತು ” ಎಂದಳು.

ಅಷ್ಟು ಒಲವು ಅಷ್ಟು ಆದರೆ ಹಾಗೂ ಅಪ್ಪನೊಡನೆ ಮಾತಾಡಲು ಧೈರ್ಯ ಅವಳಿಗೆ.

“ಸಿಗರೇಟ್ ತರುಕ್ಕೆ ಅಂತ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಅಮ್ಮ ! ಎಲ್ಲೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಬಡ್ಜೆಟ್ ತಿಂಗಳು ಬಂದರೆ ಸಿಗರೇಟ್‌ಲ್ಲಾ ಗುಪ್ತಗಾಮಿನಿಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತೆ. ಹೊಸ ತೆರಿಗೆ ಹೇಗೂ ಸಿಗರೇಟ್‌ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದೇ ಬೀಳುತ್ತೆ. ಆದಷ್ಟು ಲಾಭ ಗಿಟ್ಟಸೋಣ ಅಂತ ಅದಬ್‌ಮಾಡಿಬಿಡ್ತಾರೆ. ಕಡೆಗೊಬ್ಬ ಕಾಕಾ ಅಂಗಡಿಯವ ಎರಡು ಪ್ಯಾಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟ. ಅದಕ್ಕೇ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾಯಿತು” ಎಂದೆ.

“ಅಪ್ಪಾ ! ಹೀಗೆ ನೀವು ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದಬಾರದು, ಕಾನ್ಸರ್‌ಬರುತ್ತೆ ಅಂತ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಹುದೇ ಅಪ್ಪಾ !” ಎಂದಳು. ಅದೇನು ಮೋಹವೋ ? ನನ್ನ ಜೀವದಮೇಲೆ ನನಗೇ ಇಲ್ಲದೆ ಮೋಹ ಇವಳಿಗ್ಯಾಕೋ ?

ಆಕೆಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ತಿಳಿವನ್ನೂ ಮೂಡಿಸ ಬೇಕು.

“ನೋಡು ತಾಯಿ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂಕಟಬಂತು ಅಂತ ಇಟ್ಟುಕೋ. ಅದನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡಲೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಅನ್ನು. ಆಗ ಮನಸ್ಸು ಪಲ್ಲಟವಾಗುತ್ತೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಅದು ಮನಸ್ಸಿನ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್. ಹಾಗಾಗುವದರ ಬದಲು ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದಿ, ಶ್ವಾಸಕೋಶವನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿದರೆ, ಆಗ ಮನಸ್ಸು ಇದ್ದ ಸಂಕಟ ವನ್ನು ಮರೆತು, ಈ ಹೊಸ ಬೇನೆಯಮೇಲೆ ಹರಿಯುತ್ತೆ. ಆಗ ಮನಸ್ಸು ತುಸು ಸ್ಥಿಮಿತಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೆ. ಈಗ ನೀನೇ ಹೇಳಮ್ಮಾ ! ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಒಳ್ಳೆಯದೋ ? ಮನಸ್ಸಿನ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಒಳ್ಳೆಯದೋ ?” ಎಂದೆ.

“ನೀವು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೀಗೆ, ಕುಹಕ ದೃಷ್ಟಿಯೇ ! ವಕ್ರವಾದವೇ ! ಮನಸ್ಸಿನ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಯಾಕೆ ಆಗಬೇಕು ? ಅಂತಹ ಸಂಕಟ ಏನು ನಿಮಗೆ ಬಂದಿರೋದು ? ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಯಾಕೆ ತಂದುಕೋಬೇಕು, ಎರಡೂ ಬೇಡ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅಂತ ಇರಬಾರದೆ, ಎಲ್ಲರ ಹಾಗೆ ಹಾಯಾಗಿ” ಎಂದಳು.

ಅಂತಹ ಪುಣ್ಯ ಪಡಕೊಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಮ್ಮಾ! ಬೆಳೆದ ಮಗಳಿಗೆ ನೆಲೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗದೆ, ಕಾಡಿಗೆ ಅಟ್ಟುವಂತಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ಕಾಡಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಹಾಯಾಗಿರು ಎಂದರೆ ಸಾಧ್ಯವೇನಮ್ಮ! ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಆದ ಹಾಗಾಗುತ್ತೆ ಹೊಟ್ಟೆನೆ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಗಂಟಲಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗಾಗುತ್ತೆ. ಒಂದು ಸಿಗರೇಟ್ ಹಚ್ಚಿದರೆ.

ಅಂತ ಒಂದು ಸಿಗರೇಟ್ ಹಚ್ಚಿದೆ. ಒಂದು ದಂ ಎಳೆದೆ. ಆಳವಾಗಿ ಎಳೆದೆ. ಹಾಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಉಸಿರೆಳೆದರೆ ಗಂಟಲನ್ನು ಒತ್ತುತ್ತಿದ್ದ ಯಾವುದೋ ಕೆಳಕ್ಕೆಳೆಯುತ್ತೇನೋ ಎಂಬ ಆಸೆ. ಕೆಮ್ಮು ಬಂತು. ಕೆಮ್ಮು ಹೋಗಿ ದಮ್ಮು ಆಯಿತು. ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಕೆಮ್ಮು ಮುಖ ಕೆಂಚಗಾಯಿತು. ಕಣ್ಣು ಗುಡ್ಡೆ ಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಡಿತು. ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಬೆವತು ಹೋಯಿತು.

ಬೆನ್ನು, ಎದೆಯ, ಮೇಲೆ ಹಗೂರಾಗಿ ಕೈಯಾಡಿಸಿದಳು, ಮಗಳು. ಹಿತವಾಗಿತ್ತು. ಉಸಿರು ಹತೋಟಿಗೆ ಬಂತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ದೇಶಾವರದ ನಗೆನಕ್ಕೆ. ಮಗಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಗು ಮೂಡಲಿಲ್ಲ.

"ಏನಮ್ಮಾ! ಇಷ್ಟು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಿ. ಇಷ್ಟೊದಿವಸ ಕಲಿಸಿದ್ದೇನಮ್ಮಾ! ಏನೆ ಬರಲಿ, ಹೇಗೇ ಬರಲಿ, ಎಷ್ಟೇ ಬರಲಿ ನಗುನಗ್ತಾ ಎದುರಾಗಬೇಕು ಅಂತಲ್ಲವೇ? ಎಲ್ಲಾ ಮರೆತೇಬಿಟ್ಟೆಯಾ" ಎಂದೆ.

"ಇಲ್ಲಪ್ಪಾ! ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಹೇಗೂ ನಾನು ಮುಂದಿನ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ಹಾಡಿ ನಗುತ್ತಾ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ನೀವೊಬ್ಬರೇ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತಲ್ಲ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಿತು. ನಿಮಗೇನಾದರೂ ಆಗ, ಈಗ ಆದ ಹಾಗೆ ಉಸಿರು ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ತುಸು ಉಪಚಾರ ಮಾಡುವವರೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಇಷ್ಟು ಮುದ್ದಿನಿಂದ ನನ್ನ ಸಾಕಿದಿರಿ. ನಿಮಗೆ ಆಗತ್ಯವಾದಾಗ ನಿಮ್ಮ ನೆರವಿಗೆ ಇರಬೇಡವೇ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ" ಎಂದಳು.

"ಹಾಗಾದರೆ ಇಲ್ಲೇ ಇರ್ತೀಯಾ? ನಾನಿರೋತನಕ ಇರ್ತೀಯಾ" ಎಂದೆ ಆಸೆಯಿಂದ. "ಇಲ್ಲಪ್ಪಾ! ಅದು ಬಲು ಕಷ್ಟ. ನಾಡಿನ ಜೀವನ ಕಾಡು ಜೀವನಕ್ಕಿಂತ ಮೋಸ. ನನ್ನ ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ ಅಪ್ಪಾ! ಆದರೆ ಅಪ್ಪಾ! ವಯಸ್ಸಾದವರು ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು ಅಂತ ನೀವೇ ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿರಿ, ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಬೇಕು ಅಲ್ಲವೇ?"

ಅದಕ್ಕೇ ಅಪ್ಪಾ! ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಿಡುಕ್ಕೆ ಅಂತ ಬರ್ತೀರಲ್ಲಾ! ಬನ್ನಿ. ಆದರೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಜತೆಯಲ್ಲೇ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ನಾಡಿನವರ ವಿಧವಿಧ

ಖುಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಾಕಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಡ್ಡಿಸಮೇತ ತೀರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನನ್ನ ಜತೆ ನೀವು ಬಂದರೆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ “ಈ ದಾಸಯ್ಯ ಹೋದ” ಅಂತ ಅಂದು ಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಬಂದು ಇದ್ದುಬಿಡಿ ಅಪ್ಪಾ” ಎಂದಳು.

ಇದೇ ವಿಹಿತ ಅಂತ ನನಗೂ ಅನ್ನಿಸಿತು. “ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ ತಾಯಿ ಆದರೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ನಾಡಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು ಹಾಕೋಣ” ಎಂದೆ.

“ಅದಕ್ಕೇನಪ್ಪಾ! ಖಂಡಿತ ಬರೆಯೋಣ. ಆದರೆ ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳಿಗೆ ತಾರೀಖು ತಪ್ಪದಂತೆ ಸರದಿಗೆ ಕಾಯೋದು ನನ್ನ ಹಣೆಬರಹ. ನನ್ನ ಹಾಗೆ ನೀವೂಕೂಡ ಗಂಡಸಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರೂ ತಿಂಗಳ ಸರದಿ ತಪ್ಪುತ್ತಲ್ಲಾ ಅಂತ ಹೆದರಿ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲ! ಆ ತಾಪತ್ರಯ ತಪ್ಪಿದರೆ ಸಾಕು. ಯಾವ ಬಂಧನವೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಯಾವ ನಿರ್ಭಂದವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದನ್ನು ನುಡಿದು ನಲಿಯೋಣ” ಎಂದಳು.

ನನಗೂ ಹೊಸ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬಾಳಿನ ಆಸೆ ಚಿಗುರಿತು. “ಆಗಲಮ್ಮಾ” ಎಂದೆ “ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸಾಮಾನನ್ನು ಕಟ್ಟಲೇ? ಯಾವ ಯಾವ ಪುಸ್ತಕ ತೆಗೆದಿಡಲಿ, ಯಾರ ಫೌಂಟನ್‌ಪೆನ್ ತೆಗೆದಿಡಲಿ, ಇನ್ನು ಯಾವ ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆ ತೆಗೆದಿರಿಸಲಿ” ಎಂದಳು.

“ಅಲ್ಲಾ ಕಣೆ ಪೆಚ್ಚಿ! ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗೋವರು, ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆ ಅಂತ ಆಸೆ ಪಡ್ತಾರೇನೇ? ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಪರಸ್ಪರ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವು ಬೇಕು, ಅವು ಅಗತ್ಯ. ಆದರೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮನ ಒಲಿದಾಗ ಮಾಯ ಹರಿಯುತ್ತೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಇವೆಲ್ಲಾ.

ನಿನ್ನ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬದ ಬೆಳಗಿನ ರೂಮು, ಅಭ್ಯಂಗನ ಸ್ನಾನಮಾಡು, ನಂತರ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಾ ಕಾಡಿಗೆ ತುಂಬಿ, ನಿನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಕಾಡಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಸೂರ್ಯ ಕಾಣಿಸುವ ಮೊದಲೇ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನಡೆದು ಹೋಗೋಣ. ನಿನ್ನ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬವನ್ನು ವನ ದೇವಿಯ ಹಸೆಮಣಿಯಮೇಲೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸೋಣ” ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಪತ್ರಿಕಾ ನಕ್ಷಿಪ

ಯು ಣ ಮು ಕ್ತ

ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಿದಮೇಲೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ವಿರಾಮವೇಳೆಯನ್ನು ಲೈಬ್ರರಿ ಮತ್ತು ರೀಡಿಂಗ್ ರೂಂನಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ. ಉಳಿದ ಸ್ನೇಹಿತರೆಲ್ಲರೂ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನಲು ಹೋಟಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು, ಆ ಸೌಕರ್ಯ ವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಶ್ರೀಮಂತ ಸ್ನೇಹಿತರೊಡನೆ ಅಂತಹ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದಾದ್ದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ರೀಡಿಂಗ್ ರೂಮಿಗೆ ಹೋದ ಮೊದಲ ದಿನವೇ “ ಪಂಚ್ ” ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ವ್ಯಂಗಚಿತ್ರಗಳು, ಲೇಖನಗಳು, ಕುಹಕಿಡಿಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದುವು. ಸಮಕಾಲೀನ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಜೀವನ ವೈಪರೀತ್ಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಚುರುಕಾಗಿ ಅವು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಅಂತ. ಆಮೇಲೆ ಆಮೇಲೆ ಪಂಚ್ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಓದುವುದೇ ಒಂದು ಒಲವಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವಾಯಿತು. ಆಗಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ವಾಚನವು ಹಿರಿಹಿಗ್ಗಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ೫೨ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಹರಾಜಿಗೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಲೇಜಿನ ಯಾರಾದರೂ ಹಳೆ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. “ ಇದನ್ನು ಯಾರು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ? ೨-೩ ರೂಪಾಯಿ ತೆತ್ತರೆ ಅಷ್ಟೂ ನನ್ನದೇ ಎಂದು ಆಸೆಪಟ್ಟೆ. ನಾವು ಕೊಡಬಯಸುವ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಒಂದು ಶುಕ್ರವಾರವೇ ಕೊನೆಯ ದಿನ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ವಿರಾಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಮೂರು ಜನ ಹೆಸರು ಬರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಹೆಚ್ಚು ಮೊಬಲಗು ಅಂದರೆ ಎರಡೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ. ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಅಂತ ಬರೆದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಹೆದರಿಸಿದರೆ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಸಿಗಬಹುದು. ಏನಾದರೂ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಗಿಟ್ಟಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಧೈರ್ಯವಿತ್ತು. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದುವ ಹುಡುಗನಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಕೈಹಣವನ್ನಾಗಿ ಕೊಡಲು ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಅಂತಹ ಶ್ರೀಮಂತನಲ್ಲ !

ಸೋಮವಾರದ ದಿನದ ತನಕ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಪುಸಲಾಯಿಸಿದೆ. ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ವಾರ ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತೆ. ಆಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಸಾಧಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಅಮ್ಮ ಅಂದುಬಿಟ್ಟಳು. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋದೆ. ಮೂರು

ರೂಪಾಯಿ ತೆರು. ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು ಎಂದರೆ ಏನು ಮಾಡಲಪ್ಪ ಎಂದು ಹೆದರಿಕೊಂಡೆ ಹೋದೆ. ಕಳ್ಳತನದಲ್ಲಿ ವಿರಾಮಕಾಲ ಬಂದಾಗ ರೀಡಿಂಗ್ ರೂಂ ಇಗೆ ಹೋದೆ. ಹರಾಜು ಪುಸ್ತಕ ನೋಡಿದೆ. ನನ್ನ ಸವಾಲನ್ನು ಮೀರಿ ನಾಲ್ಕು ರೂ. ಅಂತ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ಬರೆದಿದ್ದರು.

ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಅವರ ಮೇಲೆ ಅಸಾಧ್ಯ ಅಸೂಯೆ. “ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ತಿಂತಾನೆ, ನನ್ನ ಜತೆಗೆ ಸವಾಲು ಹಾಕಲು ಬರ್ತಾನೆ. ಎಂತಹ ಮುತ್ತೈದೆ ಮಗ ಇವ ” ಅಂತ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಬೈದದ್ದೂ ಉಂಟು. ಆದರೆ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ತೆರಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ! ಅಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನ ಕೂಡ.

ಮೂರನೆಯ ದಿನ ಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಿಂದ ಒಂದು ಮೆಮೋ ಬಂತು. ಮೇಷ್ಟರು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಓದಿದರು. ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರನ್ನು ನಾನು ಕಾಣಬೇಕು ಅಂತ ಮೆಮೋ. “ ನನ್ನನ್ನು ಯಾಕೆ ಕರೀತಾರೆ ! ನಾನೇನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದೆ ! ಫೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಾಗಿತ್ತು. ಲೈಬ್ರರಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಾನು ಎರವಲು ಪಡೆದಾಗಲೇ ಚಿತ್ರ ಇದ್ದ ಹಾಳೆ ಇರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಯಾಕೆ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ? ಏನು ಅಪಾಯ ಕಾದಿದೆಯೋ ” ಎಂದು ಹೆದರಿ ಹೆದರಿ ನಡುಗಿದೆ. ಕ್ಲಾಸ್ ಮುಗಿದಮೇಲೆ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ ಕೊಠಡಿಗೆ ಹೋದೆ.

ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡಿದರು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು. “ ಏನು ಬೇಕು ? ” ಎಂದರು.

“ ನೀವೇ ಮೆಮೋ ಕಳಿಸಿದ್ದಿರಲ್ಲಾ ” ಎಂದು ಬೆವರುತ್ತಾ ತೊದಲಿದೆ.

“ ಓ ! ‘ ಪಂಚ್ ಪತ್ರಿಕೆ ನಿನಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟವೇ ” ಎಂದರು.

“ ಹ್ಯೂ ಸಾರ್ ಅಂತ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹೇಳಿದೆ ” ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿನ ನೆನಪು ಕುಟುಕಿತು. “ ಹ್ಯೂ ಸಾರ್ ” ಆದರೆ ಈಗ ಇಲ್ಲ ಸಾರ್ ” ಎಂದೆ.

ಹೆದರುತ್ತಾ ಬೆದರುತ್ತಾ ಹುಡುಗರು ಮಾತನಾಡುವುದು ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಮಾಸ್ತರುಗಳಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

“ ಪಂಚ್ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಆಸೆಯಿಂದ ಓದುವ ಹುಡುಗರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಬಲು ಮೆಚ್ಚು ” ಅಂದರು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು.

“ ಅದಕ್ಕೇ ಆ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನೇ ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸವಾಲ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, “ ಹೆಚ್ಚು ಸವಾಲ್ ಹಾಕಿದ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಕೊಡೋಣ ಎಂದು ಕೊಂಡೆ. ತೋಗೊ.” ಆ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಇರಿಸಿದ್ದೀನಿ. ಎರಡು ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದೀನಿ. ಒಂದೊಂದನ್ನು ಒಂದೊಂದು ದಿನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು ಅವನ್ನೋದಿ ಸಂತೋಷಪಡು ಎಂದರು.

ರೊಟ್ಟಿ ಜಾರಿದರೆ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಬೀಳುವ ಮೊದಲೇ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ರಸವನ್ನು ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಬಿದ್ದರೆ !

ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ ಆ ಒಲವಿನ ಋಣವನ್ನು ಮರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಪಂಚ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ತಂದು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಓದಿ ಮೆಲ್ಲ ಹತ್ತಿದೆ. ಆಗಿನಿಂದ ಈ ತನಕ ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ಚುರುಕು, ಸ್ಪೂರ್ತಿ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ದೃಷ್ಟಿ, ವಿಡಂಬನಾ ನೋಟ. ಒಂದೊಂದೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಿಗಿದು ನಗಿಸಿ, ಸಂತೋಷವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಆ ಹಿರಿಯ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಋಣವನ್ನು ಮರೆಯುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ?

ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದಮೇಲೆ, ಅಮೆರಿಕನ್ ಕಲಮ್‌ಸೈಸ್ ವಾಲ್ಟರ್ ವಿಂಚೆಲ್, ಮಾರ್ಕ್ ಹೆಲ್ಲಿಂಗರರ್, ಬಾಬ್ ಹೋಪ್, ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ವೊಲ್ಕಾಟ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬರಹಗಳನ್ನು ಓದಿ ನಲಿದೆ, ನಕ್ಕೇ, ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದಾಗಲೂ ನಕ್ಕೇ.

ಆಗಾಗ್ಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿನ ಈ ತೆರನ ಕಟುಕೋಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿ, ಸ್ನೇಹಿತರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನುಡಿದರೆ ಜತೆಯವರು ಹಿರಿಹಿಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸುಖ ಸಂತೋಷಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟ ದೈವಕ್ಕೆ ನಾನು ಋಣಿಯಾಗಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ಋಣಪಾತಕಿಯಾಗಲು ಯಾರಿಗೆ ಇಷ್ಟ ? ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಔದಾರ್ಯದ ಉರುಲಿನಲ್ಲಿ ಬೀಳುವುದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಹಿತವಲ್ಲವಲ್ಲ ! ಇಂತಹ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಋಣ ತೀರಿಸಬೇಕಾದರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿತಿದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಬಡಿಸಬೇಕು. ಆಗಲೇ ಋಣಮುಕ್ತನಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ. ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬಹುದು ? ಎಂದು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಕೀರ್ತಿಶೇಷ ಕೈಲಾಸಂರವರೊಡನೆ ಓಡಿಯಾಡಿದಾಗ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ತಿಳಿ ಹಾಸ್ಯವನ್ನು, ಹಗೂರು ಹಾಸ್ಯವನ್ನು, ಚುರುಕು ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಇಂತಹ ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಅರಿತು ನಲಿಯುವ ಮಂದಿ ಎಂದೂ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯವರೇ ! ಅವರಾದರೂ ಚಪ್ಪರಿಸುವಂತೆ ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಮಿಂಚಿಸಬಹುದು. ಎಂದೆನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸಮಾನ ಧರ್ಮವಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕು. ನಕ್ಕು ನಲಿಸಬಹುದು. ಸಂತೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಮಗೇನು ? ಎಂದೂ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಸಾವಿರ ಕಾಲುಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಲೆಯನ್ನೂ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಸಾವಿರ ಕಾಲಿನಂತೆ ಇರುವುದೇನು ಚೆನ್ನು ?

ತಲೆಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ, ಎರಡೇ ಕಾಲುಗಳಮೇಲೆ ನಿಂತು ನಡೆಯುವುದು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ಪ್ರಗತಿಯು ಸಾಧಿಸಿರುವ ಸೊಬಗು. ತಲೆಯಲ್ಲಿನ

ಮನಸ್ಸನ್ನು ಇದೇ ರೀತಿ ಎತ್ತಿ ನಡೆಸಬೇಕು. ಹಾಸ್ಯದ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ನಡೆಯಬೇಕು. ಆದಷ್ಟು ನಡೆಸಬೇಕು, ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ತಾನೇ ಖುಣಮುಕ್ತನಾಗುವುದು ?

* * * *

ನವಜೀವನ ಎಂಬ ದೈನಂದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರ ಶ್ರೀ ಅಶ್ವತ್ಥ ನಾರಾಯಣರಾಯರು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. “ ಸೋಮವಾರದ ಸುಸುದ್ದಿ ” ಎಂಬ ಶಿರೋನಾಮೆಯಡಿ ಈ ತೆರನ ತಿಳಿಹಾಸ್ಯದ ಕುಹಕಿಡಿಗಳನ್ನು ಸಾಮೂಹಿಕ ಘಟನೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯತೊಡಗಿದೆ. ಅವು ಹಲವರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದವು ಇಂತಹ ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು ವೃಥಾ ಶ್ರಮವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನಿಸಿತು.

* * * *

ನಾ. ಕಸ್ತೂರಿಯವರ ಪುಸ್ತಕವೊಂದು ಸಿಕ್ಕಿತು. ನಾನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹಾಸ್ಯದ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೆನೋ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಆತ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ, ಬಲು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಬರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಸ್ಫೂರ್ತಿವಂತರು ಹಾಸ್ಯಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರು, ಇರುವಾಗ, ಇಂತಹವರ ಬೆನ್‌ಬಲ ದೊರೆತರೆ ಯಾವ ಹೊರೆಯನ್ನಾದರೂ ಹೊರಬಹುದು ಎನ್ನಿಸಿತು. ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದೆ. “ ಈ ರೀತಿ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾದ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸೋಣ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸುದ್ದಿಗಳಿಗೆ ಉಪ್ಪು ಕಾರ ಹಚ್ಚಿ ಬಡಿಸೋಣ. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿನ ಸಕಲ ರೂಪಗಳಲ್ಲೂ ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಎರಕ ಹುಯ್ಯೋಣ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ವೈದ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದೂ ಹಾಲು-ಅನ್ನ, ರೋಗಿ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಅದೇ. ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಆಗಲಿ ಎಂದರು. ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಲೇಖನ ಸಾಮಗ್ರಿ ತುಂಬಲು ಇಬ್ಬರು ಖಂಡಿತವಾಯ್ತಲ್ಲ.

ಪ್ರಕಟಣಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಜಾಣರಾದ ಶ್ರೀ ಗುಪ್ತರವರೊಡನೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಒದಗಿಸುವ ಹೊಣೆಯನ್ನು ನೀವು ಹೊತ್ತರೆ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಾನು ವಹಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದರು.

೧೦-೧೮ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉಗಾದಿ. ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮೊದಲ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆವು. ನಾ. ಕಸ್ತೂರಿಯವರ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ರೇಖಾ ಚಿತ್ರಕಾರ ಲಕ್ಷ್ಮಣ್ ಮುಖಪತ್ರದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದ. ದೈನಂದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ “ ಕೊರವಂಜಿ ” ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಲೇಖನಗಳು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆನಾದುದರಿಂದ, ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಕೊರವಂಜಿ ಎಂದೇ ಹೆಸರಿಟ್ಟೆವು.

ಆಗ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ “ ಕೆಲವು ದಿವಸ ನಡೆಸಿದರೆ ಸಾಕು. ಜಡತ್ವವನ್ನು ಅಂದರೆ Inertia ವನ್ನು ನೀಗಿದರೆ ಸಾಕು. ಮುಂದೆ ಯಾರಾದರೂ ನಡೆಸುವವರು ಸಿಕ್ಕಾರು. ಅವರು ಇದನ್ನೇ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಮ್ಮಂತೆ ವಿಲಾಸಿ ಬರಹಗಾರರಾಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ” ಎಂದು ಆಸೆ.

ಕರಡಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡನಂತೆ. ನಂತರ “ ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಕರಡಿಯನ್ನೇನೋ ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದೀನಿ, ಆದರೆ ಈಗ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ” ಎಂದು ಬೊಬ್ಬೆ ಹೊಡೆದನಂತೆ.

ಇದರ ಜ್ಞಾಪಕ ಬಂತು, ಕೊರವಂಜಿಯೂ ತುಸು ಕರಡಿ ಚೇಷ್ಟೆಯವಳೇ ? ಈ ೨೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು “ ಋಣಮುಕ್ತ ” ನಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂದನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಚುನಾವಣೆಲಿ ತಳ ಕಳಕೊಂಡ ಸಚಿವರ ತರಹಾ ಹೊಡಕೋತಾ ಇದೆಯಲ್ಲೇ-ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದೆಯೆ
ಬೇಗ ಬಂದು ಕಣ ಹೇಳಿ ನಗಿಸಿ. ಕೊರವಂಜಿ !

ತಿ ಳಿ ನ ಗು

ಕೊರವಂಜಿಯನ್ನು ತಿಳಿನಗೆಯ ಮೂಸ ಪತ್ರಿಕೆ ಎಂದು ಕರೆದವು. ತಿಳಿನಗೆ ಯಾವುದು? ಕದಡಿದ ನಗೆ ಯಾವುದು? ಗಬ್ಬಡದ ನಗೆ ಇದೆಯೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದವರೂಂಟು.

ಮಕ್ಕಳು ಬೇಡ ಎಂದಿದ್ದ ಆಕೆಗೆ ಮಗುವಾಯಿತಂತೆ. ಬೇಡದ ಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತಮೇಲೆ ಆಕೆ ನೋಡಲೂ ಇಲ್ಲವಂತೆ. ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಾದಮೇಲೆ ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗಲೂಕೂಡ ತನ್ನ ಮಗು ಎಂಬ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಹುಟ್ಟಲೇ ಇಲ್ಲವಂತೆ. ಆದರೆ ಮೂರು ವಾರದ ಮಗು ಒಮ್ಮೆ ತಾಯಿಯ ನೋಡಿ ನಕ್ಕಿತಂತೆ. ಕಾಣದ ತುಂಬ ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಆ ಬೆಳದಿಂಗಳ ಮಗುವನ್ನು ಕಂಡ ತಾಯಿಗೆ ಆ ಕ್ಷಣ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಉಂಟಾಯಿತಂತೆ. ಎದೆ ತುಂಬಿ ಬಂತಂತೆ.

ತಿಳಿಯಾದ ನಗು ಎಂದರೆ ಮಗುವಿನ ನಗು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೊಂದೂ ಕಲ್ಮಷವಿಲ್ಲದ, ಯಾವ ಮಮಕಾರವೂ ಇರದ, ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜವಾದ ನಗು. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು “ಪ್ರಕೃತಿ ನಕ್ಕಾಗ ಹೂವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿತು” ಎಂದು ಹೂವಿನಂತೆಯೇ ಹೂರಾದ ಮನಸೆಳೆಯುವ ನಗು, ಎಳೆಯ ಮಗುವಿನ ನಗು.

ಆದರೆ ಮಗು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಬಂದಂತೆಲ್ಲಾ ಬಾಳ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಮಾನ ಅವಮಾನಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದಂತೆಲ್ಲ, ನಗು ವೂ ಮನಸ್ಸಿನ ಸತ್ಯ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಚಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆಯೇವಿನಹಾ ಮಗುವಿನಂತೆ ಸಹಜವಾಗಿ ತೋರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಎತ್ತಿನಿಂತು ಬಾಳಬೇಕಾದರೆ, ಈ ಕೃತ್ರಿಮ ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ದೇಶವಾದ ನಗೆ ಹೂಡಿ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುವುದು; ಪರೀಕ್ಷಕನು ಹೇಳಿದ “ಜೋಕ್” ಇಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕಿವಿಯಿಂದ ಕಿವಿಯಂತನಕ ನಗುವುದು; ಸಾಲ ಕೇಳಲು ಹೋದ ಬಡವ, ಗಿರಿವಿ ಅಂಗಡಿ ಸೇಬ್ ಇನ ಎದುರು ನಗುವುದು.

ಈ ಕೃತ್ರಿಮದ ನಗೆಯಲ್ಲೂ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ಎಂಟು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗ ದುಟ್ಟಿಸೊಪ್ಪಿನಮೇಲೆ ಜಾರಿ ಬಿದ್ದರೆ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಮಿಾನಾಕ್ಷಿ ಪಕ್ಕ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಗುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೂ ಬೆಳೆದಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಅಗಚಾಟ ಉ ನೋಡಿ, ಅನುಕಂಪ ಮೂಡಿದಾಗ ನಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಿನಾಕ್ಷಿಯರೂ ಹೀಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಮಿನಾಕ್ಷಿಯರು ಮಿನಾಕ್ಷಿಸುಂದರರು ಜಾತಕದ ಪ್ರಕಾರ ಅರವತ್ತಾದರೂ. ಮೂರು ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳಹಾಗೆಯೇ ನಗುತ್ತಾರೆ. ನಕ್ಕು ನಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಹಣೆಯಬರಹ ಅಷ್ಟೆ !

ಹದಿನೆಂಟರ ಪ್ರಾಯದ ಕಾಮ ಗೋಪಾಲರು, ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಜತೆಗಾರ್ತಿ ಹುಡುಗಿಯರೆದುರಿಗೆ ಅಕಾರಣವಾಗಿ ಪ್ರೊಫೆಸರರಿಂದ ಅವಮಾನಿತನಾದರೆ, ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅಳಬೇಕು, ಆದರೆ ಬೆಳೆದ, ಕಲಿತ, ಹುಡುಗರು ಅಳುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಅಳುವನ್ನು ಹಲ್ಲುಕಚ್ಚಿ ತಡೆಹಿಡಿದು ಮುಖವನ್ನು ತುಸು ಗಂಟು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆನಂತರ ಸಮಯಸಾಧಿಸಿ ಆ ಪ್ರೊಫೆಸರಮೇಲೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರೊಫೆಸರ ಮೋಟಾರಿನ ಟೈರುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದಂತೆ ಉಸಿರಿಳಿಸಿಬಿಡುವುದು, ಅಥವಾ ಪ್ರೊಫೆಸರಮೇಲೆ ವಿಡಂಬನ ಪದ್ಯ ಬರೆದಿಡುವುದು, ಅದನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವುದು. ನನ್ನ ಕಾಲೇಜು ಸ್ನೇಹಿತನೊಬ್ಬ ಇಂತಹುದೊಂದು ಚುಟಕ ಬರೆದಿದ್ದ.

“ನಮ್ಮ ಪ್ರೊಫೆಸರ ಹೆಸರು ಸಪ್ತಖುಷಿ
ನಮ್ಮನು ಬೈದು ಉಗಿದರೆ ಅವಗೆ ಖುಷಿ
ಮನೆಗೊಮ್ಮೆ ಅವ ಹೋದಾಗ
ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಜಡಿದಿತ್ತು ಬೀಗ

ಅಮ್ಮನ ಮನೆಗೆ ಓಡಿದ್ದಳು, ಅವನ ಮಹಿಷಿ

ಸ್ವಲ್ಪ ಕ್ರೂರಿ ಆ ಮಾಸ್ತರು. ಕ್ಲಾಸಿನ ಹುಡುಗರೆಲ್ಲಾ ಈ ಚುಟುಕ ಕೇಳಿ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕಿದ್ದು ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಯುವಕ ನಗು. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇತರರ ಮೇಲೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಬೆಳೆದು ಬಾಳಿನ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ತೇಲಿದಾಗ, ನಗುವು ಪಕ್ಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಗಹಗಹಿಸುವುದು ಹೋಗಿ ಪಿಸು ಪಿಸು ನಗುತ್ತಾರೆ. ನಗು ತರಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳೂ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಿ, ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳೇ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಮೂರನೆ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಮುಡಿಸುಕ್ಕೆ ಎತ್ತರದ ಸಂಪಿಗೆ ಮರ ಹತ್ತಿ ಹೂವು ಕೇಳಲೂ ಹೋದ ಮುದಿ, ಮುದಿ ಗಂಡ ಕಾಲು ಜಾರಿ ಬಿದ್ದು ಮಂಡಿ ಮುರಿದು ಕೊಂಡರೆ, ಅಯ್ಯೋ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ. ಜತೆಯಲ್ಲೂ ಅಯ್ಯೋ ಮಂಕೆ ಅಂತ ಕಿಸುನಗೆಯೂ ಮೂಡುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತ ಸಾಧನೆಗೆ ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ಕುಟುಂಬ ನಿಯಂತ್ರಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಚನ ನಡೆಸಿದರೆ, “ ಆರಿಯದ ಸನ್ಯಾಸಿ, ಏನೋ, ಆಡಿ ಕೋತಾನೆ,” ಎಂದು ಮೂದಲಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ. ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ನಗೆ ಪಾಟಲು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಕೊರತೆಯೇ ? ಅದೂ ಈಗಿನ “ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ” ದಿನಗಳಲ್ಲಿ.

ಈ ತೆರನಾದ ಪರಿಪಕ್ವ ನಗು ಬರಬೇಕಾದರೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಿರಿದಾಗಿ ರಬೇಕು. ವಿರೋಧಾಭಾಸವನ್ನು ಕಾಣುವ ಕಣ್ಣಿರಬೇಕು. ಅಂತಹ ಮನೋಧರ್ಮ ಬೇಕು.

“ ಕಂಡವರ ಹೆಂಡತಿಯ ತೋಳ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ

ಕಂಡಿದ್ದೆ ಹಿರಿಹಿತವ, ಬಲು ಸುಖವನಯ್ಯಾ ” ಎಂದು ಒಮ್ಮೆ.

“ ಇದೇನು ನಗು ಜುಟುಕಾನೋ ? ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಗಬೇಕೋ ? ಪುಂಡು ಪುಂಡರ ಪದ್ಯ ” ಎಂದೊಬ್ಬ ಹಿರಿಯರು ಬೈದರು. “ ಹಾಗಲ್ಲ ! ನನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ನುಡಿದಿದ್ದು. ” ಎಂದು. ಆಗ ಆತ “ ಹಾಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಆಗ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತೆ ” ಎಂದರು. ಆದರೆ ಆಗಲೂ ನಗಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮೌಢ್ಯವನ್ನು ಕಂಡೂ ನಗಲಿಲ್ಲ, ಆತ.

ಈ ಮನೋಧರ್ಮವು ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿರೋಧಾಭಾಸವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಪವಿತ್ರ ಅಂತ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪವಿತ್ರತೆಯು ಆರಿಯುವ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇರಬಾರದು. ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಆರಿಯಬಹುದು.

ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದವನನ್ನು ಊರೆಲ್ಲಾ ಹೀಯಾಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. “ ಕುಡುಕ, ಧರ್ಮ ಇಲ್ಲ. ಕರ್ಮ ಇಲ್ಲ, ದೇವರಿಲ್ಲ. ದಿಂಡರಿಲ್ಲ ” ಎಂದೇ ಅವನನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಂಡರಿಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಆತ ಒಬ್ಬರ ತಂಟೆಗೆ ಹೋದುದನ್ನು ಕಾಣೆ. ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಒಮ್ಮೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಸತ್ತುಹೋದ. ಸಾಯುವುದಕ್ಕೆ ತುಸು ಮುಂಚೆ ಏನನ್ನೋ ಬಡ ಬಡಿಸಿದ್ದ. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರು ಅವನ ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮುಗಿಸಿದರು.

ಅದಾದಮೇಲೆ ೧೦-೧೫ ದಿನ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂವತ್ತು ಯುವಕರು-ಡಾಕ್ಟರುಗಳು. ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು, ಆಡಿಟರುಗಳು-ಎಲ್ಲರೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಊರಿಂದ ಬಂದರು. “ ಹಾಯ್ ಸ್ಕೂಲಿನಿಂದ ಕಾಲೇಜಿನ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮುಗಿಯುವ ತನಕ ಈತ ನಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಮಾಡಿದ. ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಕೂಡದು ಎಂದೇ ಅವರು ನಮ್ಮಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದ ವಾಗ್ದಾನ. ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ತಿಳಿಯದು. ಒಂದೆರಡು ದಿನ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿದ್ದು

ಮನೆಯನ್ನು ಪುನೀತಗೊಳಿಸಿ ಎಂದು ಎಷ್ಟೋ ಕೇಳಿಕೊಂಡೆವು. ಅದಕ್ಕೇನಂತೆ ಮುಂದೆ ನೋಡೋಣ ಎಂದೇ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಡೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ನೆನೆಸಿಕೊಂಡರೇ ” ಎಂದು ಹಲುಬುತ್ತಾ ನನ್ನ ಕೇಳಿದರು. “ ಅವರ ಸಂಬಂಧವೇನಾದರೂ ನಿಮಗುಂಟೆ, ಸಂತರೇ ” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ “ ಯಾಕೆ ” ಅಂದರು “ ಸಂಬಂಧಿಗಳ ಅಥವಾ ಸಂತರ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಅವರು ಆಡಲಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ” ಅಂದೆ.

“ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಸಂತನವಿಲ್ಲ. ಬಡ ಹುಡುಗರೂ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಕೈ ಹಿಡಿದು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ವಿಷಯ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದುದು ” ಎಂದರು.

ಇಂತಹ ಮನುಷ್ಯ ಧರ್ಮಸಾಗರ, ಧರ್ಮಕಾರ್ಯ ಪ್ರಸಕ್ತ ಅಂತ ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಜಪ್ಪಲಿಯ ಧೂಳು ಹೊಡೆಯುವ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದೆ ನೆರೆಹೊರೆಯವರೆಲ್ಲ “ ಕುಡುಕ ತಿಳಿಗೇಡಿ ” ಎಂದೇ ಅವನು ಇರುವ ತನಕ ಅವನ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು. ಹಾಗೆ ಮೂದಲಿಸುತ್ತಾ ನಕ್ಕು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿದ್ದು.

ಯಾರೊಬ್ಬರ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ, ಹೊರ ಬಾಳು ಒಳ ಬಾಳು ಎರಡೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಒಳಬಾಳಿನ ಪರಿಚಯ, ಅವನಿಗುಂಟು, ದೇವರಿಗುಂಟು. ಅದನ್ನು ಕಾಣದೆ ಹೊರಬಾಳನ್ನು ನೋಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ನುಡಿಯುವುದು ಪೆಂಗುತನ,

ಈ ಮರ್ಮವನ್ನೇ ಹಿರಿಯರು ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಅಂದಿದ್ದಾರೆ. “ ತಪ್ಪುಗಳೆಲ್ಲವ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ” ನಿರುವಾಗ ನಾವು ಯಾರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಲು ? ಎಂದು.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು “ ನಗು ” ಪ್ರಗತಿಹೊಂದಿದಂತೆಲ್ಲಾ, ದಾರ್ಶನಿಸುತ್ತದೆ. ನಗುವು ತಿಳಿಯದಂತೆಲ್ಲಾ, ತಿಳಿ ತಿಳಿಯದಂತೆಲ್ಲಾ, ತಿಳಿವು ಮೂಡುತ್ತದೆ ತಿಳಿವು ಮೂಡಿದರೆ, “ ನಗು ” ಎನ್ನುವ ಮಂಕಿನ ಸ್ವರೂಪದ ಪರಿಚಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಗುವಂತ ಈ ವಿಷಿ ಅಂತಹ ಮನೋಧರ್ಮವಿದ್ದವರು, ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮಿಗಿಲಿನ ಮನನ ಮಾಡಿದರೆ, ಅಹಂಕಾರ ಹರಿದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವೂ ಆಗಲೇಬೇಕು. ಅಮಿತಾನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲೂ ಬಹುದು.

ಬಾಳಿನ ಒಂದು ಕಣವನ್ನು ವಕ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ನಗು ಬರುತ್ತೆ. ಅಲ್ಲಿನ ವಿರೋಧಭಾಸವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದರೆ ಹಾಸ್ಯದ ಬುಗ್ಗೆ ಉಕ್ಕುತ್ತೆ.

ಆದರೆ ಬಾಳನ್ನೇ ವಕ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ವೇದಾಂತದ ತಿರುಳು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ನಗು ನಗುತ್ತಾ ಸುಖವಾಗಿ ಕಲಿಯಬಹುದಾದ ವೇದಾಂತದ ತಿರುಳು “ ಆತ್ಮ ” “ ಪರಮಾತ್ಮ ” “ ಜೀವಾತ್ಮಾ ” ಇತ್ಯಾದಿ ಪಾಠಗಳ ಸಂಕೋಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆಯೇ ಹಿರಿಯರಂದು ಸಾರಿದ ಸತ್ಯದ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

ಈಗಿನ “ ಪುಂಡೇನು ” ಎಂಬುದರ ಅರಿವಿಲ್ಲದ ಬಾಳಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದಿರಲು ನಗುದೃಷ್ಟಿ ಅಗತ್ಯ. ಅದುದರಿಂದಲೇ

“ ಹಸ್ ಕೆ ಲೇಂಗೇ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನ
ಮನಸ್ ಕರ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ ”

ಎಂದು ಚುಟುಕಾವನ್ನು ಹಾರಿಸಿದರು.

“ ಕೊರವಂಜಿಯು ಮೊದಲು ಮೊದಲು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ವಿನೋದ ವಾಗಿತ್ತು. ಆಮೇಲೆ ಆಮೇಲೆ ಚುರುಕು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಕಾವು ಇದೆ ಅಂತ ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಚೀಚಿಗೆ, ನಗುತ್ತೇವೆ ಆದರೆ ತಲೆ ಕೆರೆದುಕೊಂಡು ನಗುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲೋ ಉಪನಿಷತ್ ವಾಕ್ಯವಂತೆ ಏನೋ ಧ್ವನಿ ಮೂಡಿಸುತ್ತೆ ” ಎಂದು ಸುಹೃದರು ಓದುಗರು ಹೇಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಟೀಕೆ ಯಥಾರ್ಥ ಈ ಟೀಕೆಯು ಪೂರ್ಣ ಸತ್ಯವಾಗಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದಲೇ, ಚಿರಂಜೀವಿಗಳ ಹಲವಾರು ತುಸು ಹುಡುಗತನದ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾಯಿತು. ಭಿನ್ನ ರುಚಿಗಳಿಗೆ ಸಮಾರಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲವೇ ?

ತಿಳಿನಗೆಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ ಎಂದು ಶುರುವಾದದ್ದು, ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ. ತಿಳಿವು ತಿಳಿಯಾಗಿ ಸ್ಪಟಕವಂತೆ ಶುಭ್ರ ಸತ್ಯವಾಗಬೇಕು ಎಂದು, ಎಳೆಯ ಮಗುವಿನ ನಗೆಯನ್ನು ಮುಮುಕರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು. ಆ ಆಶಯ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಫಲ್ಯ ಹೊಂದಿದೆಯೋ ಭಗವಂತ ಬಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿದ ಹಲವರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಯೋಜನ ಸಾಧಿಸಿ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವ ಭ್ರಮೆ ಮೂಡಿದೆ.

* * * *

ಇದು ತುಂಬಾ ಆತ್ಮೀಯವಾದ, ಬೊಗಳೆ ಕೆಂಚನ, ಲೇಖನವಾಯ್ತು. ಕೊರವಂಜಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ. ದಿಟ. ಆದರೆ ಕೊರವಂಜಿಯು ಈ ಸಂಚಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಂಗಳ ಹಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಅದುದರಿಂದ ಕೊನೆಯಂಚಿನಲ್ಲಿ ತುಸು ಕಣ್ಣೀರು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಸಹಜವಲ್ಲವೇ ? ಓದುಗರಾದರೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುತ್ತಾರಲ್ಲವೇ ?

ಧ ನ್ಯ ವಾ ದ

ಕೊರವಂಜಿಯನ್ನು ಕಾಡಗರ್ಭದಿಂದ ಹೊರತಂದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಾ. ಕಸ್ತೂರಿ, ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಗುಪ್ತ, ಶ್ರೀ ಆರ್. ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ್ ಇವರುಗಳ ಯಶಸ್ವೀ ಸೂಲಗಿತ್ತಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಕೊಂಡಾಯಿತಲ್ಲ ! ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನೂ ಅರ್ಪಿಸಾಯಿತಲ್ಲ !

ಕೊರವಂಜಿಯು ಸೋದರ ಸೋದರಿಯರ ಬಳಗಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಧನ್ಯವಾದ ನುಡಿಯುವುದು ? ಚಿ|| ದಾಶರಥಿದೀಕ್ಷಿತ್, ಸೌ|| ಸುನಂದಮ್ಮ, ಚಿ|| ಆರಾಸೇ, ಚಿ|| ರಾಮೀ ಚಿ|| ಕೇಫ, ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀರಂಗ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೊರವಂಜಿಯನ್ನೂ ತಮ್ಮವಳಂತೆಯೆ. ಒಲವಿನಿಂದ, ತುಸು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದಲೂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಗ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನೂ ಅವರ್ಯಾರೂ ಎಂದೂ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಬಯಸಲೂ ಇಲ್ಲ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಪಂಚ್ ಪತ್ರಿಕೆಯ ರೌಂಡ್ ಟೇಬಲನ್ನು ಇವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸುವ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಉಳ್ಳವರು. ಕನ್ನಡ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟದೆ ಇವರುಗಳು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಇದೇ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಎಂದೋ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಾಗಲೇ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರು. ಆನಂತರ ತಪ್ಪಾಯಿತು ಎಂದು ಹಲಬಿ ಕೊರಗಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿಯೇ ರಸಮುಷಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ ಒಲವಿಗೆ ಕೊರವಂಜಿ ಏನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿಯಾಳು ? ಸರ್ವಂ ಶಿವಂ ಮಂಗಳಂ.

ವ್ಯಾಪಕಾರಿಕವಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬಾಳುವೆಗೆ ಜಾಹೀರಾತುದಾರರು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ರಾಜಾಸ್ಕೋ-ಬೆಂಗಾಲ್ ಬಲ್ಬ್ಸ್-ಕೀರ್ಲೋಸ್ಕರ ಬಂಧುಗಳು-ಹಾಗೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಆಗ ಈಗ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರ-ಸಿನಿಮಾದ ನೆರಳು ಬೆಳಕಿನವರು-ಕೊರವಂಜಿಯನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ಹಲವು ಶ್ರೀಮಂತರನಕ ಜಾಹೀರಾತಿಗಾಗಿ ಕೊರವಂಜಿಯನ್ನು ಕುಣಿಸಿ ದಣಿಸಿ, ಕೊನೆಗೆ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾದಾಗ ತಾರಮೈಯ್ಯ ಆಡಿದರು. ಶ್ರೀಮಂತರು ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ? ಅಂತ. ಲಕ್ಷಾಧೀಶ್ವರರಲ್ಲ, ಮಿಲಿಯಾಧೀಶ್ವರರು. ಹಣದ ಹುತ್ತದಲ್ಲಿ ಮಿಲಿಮಿಲಿ ಒದ್ಯಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು. ಅವರ ಬೆರಳುಗಳ ಸಂದಿನಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹೊರಬೀಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾಗಿ ನೆಂಟರಾದ ಈ ಹಿತ್ತೈಷಗಳಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದ.

ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಊರು ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡುವ ಸ್ಥಳೀಕ ಏಜೆಂಟರು ಬಲು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು. ಸುಮಾರು ಜನ ಏಜೆಂಟರು “ ನಿಯತ್ತು ನಡೆಸಿಕೊಂಡವರು. ಆದರೆ ಹಲವಾರು ಏಜೆಂಟರು ಹೆಗ್ಗಣಗಳು. ಅವರುಗಳು ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಾಕಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ನುಂಗಿ ಕೊಬ್ಬಿ ಬೆಳೆದರು. ಕೆಟ್ಟು ಬದುಕಿದವರು ಸಂಸ್ಕೃತರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಅವರ ಹೀನಾಯಮಾನ ನಡವಳಿಕೆಯು, ಅವರ ಬಾಲ್ಯದ ಬಡತನದ ಚಿಹ್ನೆಯೇ ಹೊರತು ಅವರ ಮೂಲಭೂತ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಪಂಡಿತಾಃ ಸಮದರ್ಶಿನಃ—ಎರಡೂ ತೆರನ ಏಜೆಂಟರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ವ್ಯಂಗ ಚಿತ್ರಕಾರರಲ್ಲಿ ಚಿ|| ಲಕ್ಷ್ಮಿನ್ ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮವರೆಂದೇ ಅಂದಮೇಲೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕೆ ?

ಅನಂತರ ಯಾರು ಯಾರೋ ಚಿತ್ರಕಾರರನ್ನು ಪುಸಲಾಯಿಸಿ, ತಿಂಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಫಿ ಕುಡಿಸಿ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳ ಜೀವಾಳವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿ, ಒದ್ದಾಡಿದೆ. ಹಣದ ತೊರೆಯನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹರಿಸಿದೆ. ಕೊರವಂಜಿಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಹೇಳಿದರೆ ಅವಳು ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆನೋ ಅಂತ.

ಗೋರ್ಕಲ್ ಮೇಲೆ ಮಳೆಗರೆದರಾಕಲ್ಲು ನೀರ್ಕುಡಿಯಲಹುದೇ? ನನ್ನ ಹಣ ಹೋಯಿತು. ಅವರ ಶ್ರಮ ವೃಥಾ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು. ಅವರುಗಳ ಮೇಲೆ ನನಗಿದ್ದ ಗೌರವ ಶೂನ್ಯವಾಯಿತು.

ಆದರೂ ಅವರೆಲ್ಲಾ “ ಯಥಾಯೋಗ್ಯ ” ಶ್ರಮಪಟ್ಟರು.

ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಆ ಶ್ರದ್ಧೆಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾಳೆ, ಕೊರವಂಜಿ.

* * * *

ಕೊರವಂಜಿಯ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ—ಕಾರ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ—ಹಲವಾರು ಚಿರಂಜೀವಿಗಳು,—ಕೊರವಂಜಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಂತ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನನಗಾಗಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ದುಡಿದರು. ಒಲವಿನಿಂದ ನಗುನಗುತ್ತಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು ಪ್ರತಿಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಕೊರವಂಜಿಯ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಬುಸುಬುಸುಗುಟ್ಟುತ್ತಾ ಶೃಂಗೇರಿಯ ಸುಬ್ಬರಾಯರು ಮಡಿಯಾಗಿ ದುಡಿದರು.

ಆ ಚಿರಂಜೀವಿಯ ಮಕ್ಕಳ ಬಾಳ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಪರಿಪಕ್ವವಾಗಿ ಹಣ್ಣಾಗಿ ರಸಭರಿತವಾಗಲಿ ಎಂದು ಕೊರವಂಜಿಯು ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾ, ದೈನ್ಯವಾಗಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಾಳೆ.

ಅನಂತರ ಅನಂತವಾಗಿ ಆರಾಮವಾಗಿರಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಒಲವಿನ ಬಿಂಬವು ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಶುಚಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿತು. ತಿಂಗಳ ಮೊದಲ ತೇದಿಯ ಪವಿತ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿತು. ಚಿರಂಜೀವಿಯ ಬಾಳು,

ಅವನ ಚಿರಂಜೀವಿಗಳ ವಾಳಿದ ಸಾರ್ಥಕ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಹಸನಾಗಲಿ, ಹಿತ ಕಾಣಲಿ ಎಂದು ಕೊರವಂಜಿಯು ಮುಂಡಿಯೂರಿ ಕೂದೇವನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ಸಂಕಟ ಬಂದಾಗ ಪಂಕಟರಮಣ ಎಂದು ಹಿರಿಯರು ಅಂದರು. ಕೊರವಂಜಿಯು ಕಾರ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪಂಕಟರಮಣನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಸಂಕಟ ಬಾರದಂತೆ ದುಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೂ ಅವನವರಿಗೂ ಸನ್ಮಂಗಳವಾಗಲಿ ಎಂದು ಕೊರವಂಜಿಯು ಹಾರೈಸುತ್ತಾಳೆ.

ಪತ್ರಿಕೆಯು ಅಮ್ಮಕೊಟವನರ ನೆರವಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಬರುವಂತಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಲೇಖಕ ಏನೇ ಬರೆದರೂ ಮುಂದ್ರಾಕ್ಷಸ ಸುಂಗಿಬಿಡಬಹುದಲ್ಲ. ಸಾಕಷ್ಟು ಶ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬಿ. ಎಸ್. ಐಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರ ಮುದ್ರಣಾಲಯವು ಇಷ್ಟೂ ವರ್ಷಗಳು ದುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಸಾವು ಶ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಷ್ಟನ್ನು ಒಪ್ಪಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದ್ದು ಧೈರ್ಯವಾದವರನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಐಯ್ಯಂಗಾರ್, ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಗರುಡಾಚಾರ್ ಹಾಗೂ ಜಿ|| ಬಿ. ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ್ ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಎಂಕೈ ತ ಯಜ್ಞಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಖುಷಿಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡವರು, ವಾಚಕರು, ಹಲವಾರು ವಾರಕರು ಮುಂಗಡ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಹಣಕ್ಕೆ ಕೊರವಂಜಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಹೊತ್ತಗೆಯನ್ನು ಕಳಿಸುವುದು, ಅಥವಾ ಅವರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಯಾರ ಹಣದ ಖುಷವನ್ನೂ ಕೊರವಂಜಿಯು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ, ಒಲವಿನ ಸುಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ " ತೀರಿಸೆರಾಕೆನಲ್ಲಾ, ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನ " ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.

ಹಲವಾರು ನಗೆ ಮನಸ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮ ನಾಡನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಅವುಗಳು ಮರಸ್ತಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲಿ ಎಂದು ಕೊರವಂಜಿಯು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಆಶೀರ್ವದಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಹೆಮ್ಮರದಲ್ಲಿ ಕೊರವಂಜಿ ಒಂದು ಕಾಯಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಹಣ್ಣಾಗಿತೆ. ಹಣ್ಣು ಹಣ್ಣಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಅದು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿವಾಚರಿ ಹುಡುಗರು ಮಕ್ಕಳು ಕಲ್ಲು ಎಸೆದೊ, ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಕುಕ್ಕಿಯೋ ಅಥವಾ ಮೊದಾಗಿ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿಯೋ ಅವನ್ನು ಮೊಪ್ಪುತ ಕೆಡುವುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಕೃಷಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ, ಅರಿವಿನ ಹಿತೋಪದೇಶವನ್ನು ಕೇಳಿ, ಮಂಗಳ ಹಾಡುತ್ತಾಳೆ.

ನಗುಸಾಹಿತ್ಯವು ಚಿರಂಜೀವಿಯಾಗಲಿ-ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಅರಿವಿನ ಹಾದಿ ತೋರಲಿ.

— ರಾ ಕಿ.

ಕಾಗದ ಬರೀತಿರನೂ

ಕನ್ಯಾಪಿತುರ್ಹಿ ಸತತಂ ಬಹು ಚಿಂತನೀಯಂ
ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಕಾರನಾದ ಭಾಸಕವಿಯು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು.

ನಾನು ಹಿರಿಯ, ನಾನು ತಂದೆಯ ಸಮಾನ ಎಂದೆಯಲ್ಲ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಿತು.

ಕನ್ಯೆ-ಮದುವೆಗೆ ಬಂದ ಮಗಳಿಗಾಗಿ ಆಕೆಯ ತಂದೆಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಮತ್ತು ಬಹಳಷ್ಟು ಯೋಚನೆ ಎಂದು ಭಾಸನು ಹೇಳುವುದು. ಮುಖ್ಯವಾದ ಯೋಚನೆ ಎಂದರೆ ಯೋಗ್ಯನಾದ ವರನನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದು.

ಆದರೆ, ಕೊರವಮ್ಮಾ, ನೀನು ಮಾತ್ರ ಲೋಕರೀತಿಗೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಬೆಳೆದೆಯಲ್ಲ ?

ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಈ ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ಯ ವರ್ಷ ಯಾವಾಗಲೂ ನಗೆಮೊಗದಿಂದ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನಗಿಸುತ್ತ ಬೆಳೆದ ನಿನ್ನನ್ನು ವರಿಸುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಒಬ್ಬ ವರನೂ ದೊರೆಯಬಾರದೆಂದರೆ ? ನಿನ್ನೊಡನೆ ನಗೆಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಕಲೆ ನಿನ್ನ ಸಮಾನವಯಸ್ಸಿನ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕೆ ?

ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯದಿಂದ ಬೆಳೆದ. ನಿನಗೆ ಇಂದಿನ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಿವೆಯೆ ?

ಈ ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ಯರ ಹರೆಯದಲ್ಲಿ ನಗೆಬಾಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗ ಬೇಕೆನ್ನುವೆಯಲ್ಲ ? ಅಂತಹ ಕಠೋರನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಅಥವಾ ಇಂದಿನ ನಾಗರಕ ಜೀವನಕ್ಕಿಂತ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಾಳುವುದೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರ ಎಂದು ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆ ? ಅಡವಿಯ ಹಣ್ಣುಹಂಪಲಿಗಾಗಿ ಇದುವರೆಗಂತೂ ರೇಶನ್ ಪರ್ಮಿಟ್‌ಗಳ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿಚಾರವೆ ? ಗಟ್ಟಿಗ ಮಿಕಗಳು ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದ್ದಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತರಾಗಿ ನಿವೃತ್ತಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ದೊರೆಯದಂತೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಿಂದ ನಿನಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಇಷ್ಟವೆನ್ನಿಸಿತೆ ?

ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಹಿರಿಯನಾದುವಕ್ಕೆ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವೆಯಲ್ಲ ? ನಿನ್ನ ತುಂಬತನ ಇನ್ನೂ ಹೋಗಿಲ್ಲವೆ ? ವಯಸ್ಸಿನೊಡನೆ ನನಗೆ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಬೆಳೆದಿದೆ ಎಂದು ಉಪಚಾರಕ್ಕಾದರೂ ನೀನು ಸೂಚಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲ ?

ಅಥವಾ ಅವೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನೀನು ಅಡವಿಯ ವಾಸವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿರುವೆಯಾ ? ಇಂದಿನ ಯುವಕರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನಂತ ಹವಳನ್ನು ಅಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರದ ಸುಳಿವೂ ನಿನಗೆ ಸೋಂಕಿದಂತಿದೆ ! ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಇದ್ದರಲ್ಲವೆ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಮೂಡುವುದು ಎಂಬ ವಿಚಾರದಿಂದ ನೀನು ನನ್ನ ವಯಸ್ಸಿನ ಹಿರಿತನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದೆ ! ಕೊರವಮ್ಮಾ ಇಂದಿನದು ಸಮಾಜವಾದದ ಕಾಲ. ಬಹುಮತವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಕಾಲ. ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆಯೇ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲವೆಂದ ಮೇಲೆ ಮಿಕ್ಕ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವರಿಗೆ ಇದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯದು. ಯಾರಿಗೂ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಒಪ್ಪುವುದೆ ಸಮಾನತೆಯ ಪರಮಾವಧಿ. ಬುದ್ಧಿ ಇದ್ದರೆ ದೇಶದ ಅವಸ್ಥೆ ಹೀಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತೆ ? ಹೇಳು. ಈ ಮಾತಿಗಾಗಿ ನೀನು ಅಡವಿಗೆ ಹೊರಟಿರುವೆಯಾ ?

ಏನೆಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಲಿ ? ಅಷ್ಟಪುತ್ರಸೌಭಾಗ್ಯವತೀ ಭವ ಎನ್ನಬೇಕೆಂದರೆ ನೀನಿನ್ನೂ ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿಯಾಗಲೊಲ್ಲೆ, ಮುಂಚಿತವೆ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಂತೆ ಅಡವಿಗೆ ಹೊರಟಿರುವೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅಷ್ಟು ಇಷ್ಟು ಪುತ್ರರನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಇಂದು ಸಭ್ಯವೆನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಇಷ್ಟು ಪುತ್ರರನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಕಾನೂನು ಬಂದರೂ ಬರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಾಗ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸಂನ್ಯಾಸಿನಿಯಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚು ನೀತಿಯುತ ಎಂದು ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆ ?

ಸಾಮಾನ್ಯಬುದ್ಧಿಗೆ ಮೀರಿ ವಿಕಿಪ್ತ ಎನ್ನಿಸುವುವು ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ಎಂದು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇದೇನು ? ಟಾಟಾ-ಬಿರಲಾ ಎನ್ನುವೆಯಲ್ಲ ? ಇದೆಂತ ವಿಕಿಪ್ತತೆ ?

ಏನೆಂದೆ ? ಟಾಟಾ-ಬಿರಲಾ ಅಲ್ಲವೆ ? ಏನದು ? ಟಾ-ಟಾ ಬಿರಲಾ ? ಎಂದು ನಮಸ್ಕಾರ ಹೇಳುವ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಅದು ? ನೋಡಿದೆಯಾ ? ನಮಗೂ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಟಾಟಾ-ಬಿರಲಾ ! ಎಲ್ಲರೂ ಟಾಟಾ ಆಗಬೇಕು ಎಲ್ಲರೂ ಬಿರಲಾ ಆಗಬೇಕು ! ಪರ್ಮಿಟ್ ಸಿಕ್ಕರೆ ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನದೂ ಭರವಸೆ ! ಪಾಪ ! ದುರ್ಭಿಕ್ಷದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕಾನ್ನಗಳಿಗಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುವಂತೆ ಈ ಶಾಶ್ವತ ಬಡತನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನ ಟಾಟಾ-ಬಿರಲಾ ಹಂಬಲಗಳಿಗೆ

ಅಹುತಿಯಾದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು ? ಅದೂ ನಿಜ. ಇಂತಹ ಹಂಬಲವಿದ್ದ ಜನರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಗೆಗೆ ಸ್ಥಾನವೇ ಇಲ್ಲ. ನಿನಗೂ ನಗೆ ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜ ಜೀವನದ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಪೇಚಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸೈರಜೀವನದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಗುತ್ತ ಬಾಳುವುದು ಲೇಸು ಎಂದು ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆ ?

ನನಗೊಂದು ಸಂದೇಹ. ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗುವ ನಿನ್ನ ವಿಚಾರ ಕಳೆದ ಅನೇಕ ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ನಡೆದಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಈ ತಿಂಗಳೇ ಹೊರಟು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಹಟಕ್ಕೆ ಅವಸರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ದೃಢನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಕಾರಣ ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೆ ? ಇತ್ತೀಚಿನ ಯಾವುದೆ ಘಟನೆಯಿಂದ ನಿನ್ನ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುವ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೊರೆಯಿತೆ ? ನನಗೇನೋ ಸಂಶಯ, ಕಳೆದ ತಿಂಗಳು ನಡೆದ 'ಸ್ವಯಂಭರ' (ಸ್ವಯಂವರದ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಕಾರ) ಸಂತೆಯ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು. ಜನರು ಬುದ್ಧಿಗಲಿಯಲಿ ಎಂದು ಪ್ರತಿ ಅಯ್ದುಯ್ದು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆಯಂತೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರೂ ಕೊನೆಗೂ ಜನರು ಸ್ವಯಂಭರರ ಸಂತೆಯನ್ನೇ ಆರಿಸುವರಲ್ಲ ಎಂದು ನಿನಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಕೋಪವಾಗಲಿ ಅನುಕಂಪವಾಗಲಿ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ ? ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಈ 'ಸ್ವಯಂಭರರು' ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡವರು, ಮೃತ್ಯುವನ್ನೇ ಗೆಲ್ಲುವವರು ಎಂದೆನ್ನಬಹುದಾಗಿದೆ. ನೋಡು ಮಗು ಇದ್ದಾಗ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕಾಸನ್ನ ನುಂಗಿದರೆ ಗಂಟಲಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಪ್ರಾಣಕ್ಕೇ ಆಪಾಯ. ಆಲ್ಲವೆ ? ಹಣದಾಸೆಗೆ ಮೃತ್ಯು ಎನ್ನುವಷ್ಟು ಹಣ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು, ಮೀರಿ ನಿಲ್ಲುವುದು. ಆದರೆ ಆಕಾಶ ಪಾತಾಳಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದ ಮನುಷ್ಯ ಹಣಕ್ಕೆ ಹೆದರುವನೆ ? ಲಕ್ಷಾವಧಿ ಹಣವನ್ನು ನುಂಗಿ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಕುಡಿದ ಅಗಸ್ತ್ಯನಂತೆ ತೇಗಿ ಹೊಟ್ಟೆಯಮೇಲೆ ಕೈಯನಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಮರ್ಥ ನಾಗುತ್ತಾನೆ, 'ಸ್ವಯಂಭರ' ಎನ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಂತಹವನು ದೇಶದ ಮುಂದಾಳಾದರೆ ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಶಕ್ತಿಗಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ದೇಶದ ಹಣವನ್ನು ನುಂಗಬಹುದಲ್ಲ ? ಆ ದಿನವೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸುದಿನ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, ನಿನಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಟವಿದ್ದರೂ ಇಂದಿಗೆ ಆಯ್ದನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾಡಿನಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಹಣಕೆನೋಡಲು ಮರೆಯಬೇಡ.

ಹಹ ! ಓ ? ಯಾಕೆ ಈ ನಗೆ ಎನ್ನುವೆಯಾ ? ಒಂದು ಮಾತು ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಬಂದಿತು. ನಿನಗೆ ಆಗ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಅದುದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿರುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು ಯುರೋಪ, ಜಪಾನಗಳನ್ನು ಉದ್ವಸ್ತಮಾಡಿದ ಯುದ್ಧದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀನು ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಬಂದುದು, ಆಗ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಧ್ವಂಸದಿಂದ ಭದ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ? ಯುರೋಪ ಜಪಾನಗಳು ಪುನರ್ಜಿತವಾಗಿ ಭದ್ರವಾಗಿವೆ, ನಮ್ಮದು ಧ್ವಂಸದ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿದೆ !

ಹೆದರಬೇಡ ! ಇದಕ್ಕೆ ನೀನು ಕಾರಣ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನೀನು ಕಾಡಿಗೆ ಹೊರಟದಕ್ಕೆ ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದೆ ಎಂದು ಊಹೆ. ವಾಸ್ಯದ ಸಂಕೋಲೆಯನ್ನು ಹರಿಹೋಗುವ ಪರಿಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ನಕ್ಕುನಗಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತ್ರಾಣವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದಾಗಿದೆ ನೀನು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಆಗ ನಿನ್ನನ್ನು ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ? ಸಂಕೋಲೆ ಬಿಚ್ಚಿ ದೈಂದರೆ ಹಸಿದ ಹುಲಿಯನ್ನು ಪಂಜರದಿಂದ ಹೊರಬಿಟ್ಟಂತಾಗಿದೆ ; ನಕ್ಕು ನಗಿಸಲು ಸಮಯ ಯಾರಿಗಿದೆ ?

ಇದೆಲ್ಲವನ್ನರಿತೇ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ತಡೆಯಬಯಸಿಲ್ಲ ಒಂದು ಮಾತು. 'ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗುವೆ' ಎನ್ನಬೇಡ, 'ಹೋಗಿಬರುವೆ' ಎನ್ನು. ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಶಕುನ, ಅಲ್ಲವೆ ನೀನು ಆಗಾಗ ಬಂದು ಮುಖವನ್ನು ತೋರಿಸಿಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಈ ವೃದ್ಧನಿಗೆ ಆಸೆ. ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಬೇಡ, ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಬೇಡ, ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡುಸಲ ಬರಬಹುದಲ್ಲ ? ಕನಿಷ್ಠ ಸಲ ೨ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಬರಲೇಬೇಕು. ಮುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾಗದ ಬರೆ. ಬರುವ ಮುಂಚಿತ ಕಾಗದ ಬರೆ. ಹಬ್ಬಕ್ಕಾಗಿಯೆ ಬರಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ನೀನು ಬರುವುದೆ ನಮಗೆ ಹಬ್ಬ.

ಶಿವಾಸ್ತೇ ಪಂಥಾನಃ ಸಂತು.

ಶ್ರೀರಂಗ

ಮಹಿಶೂರ ಕನ್ನಡಿಗ-ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟು ಬರ್ತೀನಿ ಅಂದೆಯಾ ಕೂರವಂಜಿ !
ಮನೇಲಿ ನೀನು ಇದ್ದಿದ್ದೇ ತಿಳಿಲಿಲ್ಲವಲ್ಲೇ ನನಗೆ !

ಕಾಗದ ಬರೀತಿರಮ್ಮಾ

.....?

ಓಹೋ....ಯಾರೊಂದಿದ್ದೆ....ನೀನೆ ! ಬಾಮ್ಮ.....ಮತ್ತೆ ಹೋಗಿಟ್ಟು ಬರ್ದೀನಿ ಅನ್ನೋಕೆ ಬಂದೆಯಾ ಬಾ.

ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ತೊವಲೋದಕ್ಕೆ ಕಲಿತ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಪುಟ್ಟ ಪೋಕರಿ, ನಿನ್ನೆ ತಾನೆ ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಮನೆತುಂಬ ಓಡಾಡಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಇವತ್ತು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಅಜ್ಜನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದಾನೆ ಅವನಮ್ಮನ ಜೊತೆಗೆ ತಂಗಿನೋ ತಮ್ಮನ್ನೋ ತರೋಕೆ. ನಿನ್ನ ಕಂಡರೆ ಬಲು ಖುಷಿ ಅವನಿಗೆ “ ಇಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಗುರುತು ಮಾಡಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟೆಯಲ್ಲ ” ಅಂದಳು ಅವನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದವು ನಿನ್ನ ವಿಷಯಾನ.

“ ಮರೀಬೇಡಿ ” ಅಂತೀಯ ? ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಮರೆತೇನು ಹೇಳು ನಿನ್ನ. ಪುಟ್ಟ ಪಾಪ ಅಗಿದ್ದಂದಿನಿಂದ ನಿನ್ನ ಬಲ್ಲೆ ನಾನು. ಆಗ ನಾನೂ ಕೂಡ ಚಿಕ್ಕವನು. ಅನ್ನು. ಮೊದಲ ಸಲ ನಿನ್ನ ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಇನ್ನೂ ಜ್ಞಾಪಕ ಇದೆ. ಎಂಥ ಚೂಟಿ ಕೂಸು ಇದು ಎಂದು ಬಲು ಬೆರಗಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ.

ಹುಟ್ಟುತಾನೆ ನಿನ್ನ ನಕ್ಕು ನಲಿಸೋದಕ್ಕೆ ಎಂಥೆಂಥವರೆಲ್ಲ ಇದ್ದರು ! ಆ ನಕ್ಕು ನಲಿಯೋ ಉಲ್ಲಾಸ, ಸಂಭ್ರಮಾನ ಕಂಡು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ನನಗೆ ಏನು ಮಾಡೋದೆಂದು ತೋಜ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕೂಡ ಒಂದು ಹಾಡೋ ಎರಡು ಮಾತೋ ಆಡಿ ನಿನ್ನ ನಗಿಸೋದಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಗರಡಿಯ ಭಾರಿ ವಸ್ತಾ ದಿಗಳ ವಜನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ನಾಜೋಕು-ಒಂದೂ ನಾನರಿಯೆ ಅನ್ನು. ಆದರೂ ನಗಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ನಕ್ಕು ಉಲ್ಲಾಸ ತೋರಿಸ್ತಾ ಇದ್ದೆಯಲ್ಲ ಅದರಿಂದಲೇ ಮನಸ್ಸು ಹಗುರು—ನನಗೆ.

ಅದೊಂದು ಕಾಲ ಇತ್ತು. ಆಗ ನೀನಿನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವಳು. ಯುಗ್ಧ ಕಾಲ ಅಂತಿದ್ದರು ಆ ಕಾಲಾನ. ಆದರೂ ಆಪಾಗಿನ ಕೊರತೆ, ಈಗಿನ ತೋರಿಕೆಯ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ನಡುವಿನ ಕೊರತೆ ಅಲ್ಲಾನ್ನು. (ನಲ್ಲಿಗಳಿಷ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ....ಇರೋವುಗಳಲ್ಲಿ

ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಿತ್ತು. ಆವಾಗ ನಿನ್ನ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದ ಅದ್ದೂರಿಯೇನು! ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಸ ವರ್ಷ ಬೇರೆ ಆರಂಭ. ಎರಡೂ ಸೇರಿ ಸಾವಿರ ಗಟ್ಟಲೆ ಜನರಿಗೆ ಉಲ್ಲಾಸವೇ ಉಲ್ಲಾಸ. ಆ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾತು, ಏನು ಕತೆ ಏನು ಹಸೆ, ಏನು ಹಾಡು, ಮೈತುಂಬ ರುಗರುಗಿಸುವ ಚಿತ್ತಾರದ ಶೃಂಗಾರವೇನು ನಿನಗೆ....! ತ್ಯೊ ತ್ಯೊ ತ್ಯೊ....ಆಗ ನಲಿದದ್ದೆನೆಲ್ಲ ಮರೆಯೋಕುಂಟೆ !

ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳೂ ನೀನು ಬರೋದು, ನಿನ್ನ ಕಣಿ ಕೇಳೋದು ಅಂದರೆ ಮನೆ ಮಂದಿಗೆಲ್ಲ ಸಂಭ್ರಮ. ತಿಂಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಯಾಕೆ ಬರಬಾರದು ಅಂತಂದವರೂ ಉಂಟು. ನನಗೆ ಜೊತೆಗಾತಿಯಾಗಿ ಬಂದಳಲ್ಲ ಆಕೆಗಂತೂ ನೀನಂದರೆ ಪ್ರಾಣ. ನೀನು ಹೋಗಿಬರ್ತೀನಿ ಅಂದದ್ದನ್ನ ಆಕೆ ತವರಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿ ವಾಗ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಸೋದೋ ಕಾಣೆ.

ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಷಯ. ನೀನು ಹೋಗಿ ಬರ್ತೀನಿ ಅಂದರೂ, ನೀನು ಕಣಿ ಹೇಳಿದ್ದರ ಪೆಂಪು, ನಕ್ಕು ನಲಿಸಿದ್ದರ ಕಂಪು, ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇ ಇರುತ್ತೆ ಅನ್ನು. ಈ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕಂಡು ನಾವು ನಕ್ಕಿದ್ದು, ನಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡು ನೀನು ನಕ್ಕಿದ್ದು....ಹೀಗೆ ನಗುಬಳ್ಳಿ ಹರಡಿದ್ದರ ಸ್ಮೃತಿ ಕೂಡ ಬಲು ಮಧುರವಾದದ್ದು ಅಂತೀನಮ್ಮ....ನೀನು ಅಡಿದ್ದು ಹಾಡಿದ್ದು, ನಕ್ಕಿದ್ದು ಇವೆಲ್ಲ ತೋರಿಕೆಗೆ, “ ಕೈ ” ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದರಲ್ಲ ಹಾಗೆ, “ ಟೆಂಪರವರಿ ” ಯೆಂಬಂತಿದ್ದರೂ, “ ಆತ್ಮಾನಂದಕ್ಕೆ ಅಣಿ ಮಾಡೋವಂತಹ ” ಏನೋ ಒಂದು ಬಾಬು ಒಂದಿಷ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ ಇತ್ತು ಅಂಬೋದನ್ನ ಅಲ್ಲಾನ್ನೋರುಂಟೆ !

ಈ ಭೂಮಿ ಮೇಲ್ ಜೀವಿಸೋದಕ್ಕೆ ದೇವ್ರಿಗೆ ಕೊಡೋ ಬಾಡ್ಗೆ, ಸುತ್ತುತ್ಲೆ ಲ್ಲಿರೋ ಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಿರೋದು ಅಂದರು ‘ ಕೈ ’ ಮನುಸ್ಸು ಹಗುರವಾ ಗೋದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಉಪಯೋಗ ಬೇರೇನಿದೆ ತಾಯಿ ?

ಅರಶಿನ ಕುಂಕುಮ ಎಲ್ಲಿದೆ ಗೊತ್ತಲ್ಲ. ಹೂವೇ ? ಎಲ್ಲಾ ನಿನ್ನದೆ ಕಿತ್ತುಕೊಮ್ಮ....

ಅಂದಹಾಗೆ ನಿನ್ನ ಹೆತ್ತು ಹೊತ್ತು ಸಲಹಿದ ಆ ಕಣ್ವರ ಕೂಡೆ ಹೀಗೆ “ ಹೋಗಿ ಬರ್ತೀನಿ ” ಅಂತ ತಿರಗಾ ತಿರಗಾ ಅನ್ನಬೇಡಮ್ಮ....ಆಯಿತು, ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಾ....ಧನ್ಯರಮ್ಮ ಅವರು....ಧನ್ಯರು....ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಧನ್ಯರು.

—ರಾಮಿ

ಕಾಗದ ಬರೀತಿರಮ್ಮಾ

ಅಕ್ಕ ಕೊರವಂಜಿ !

ಹೋಗಿ ಬರ್ಮಿಯಾಮ್ಯಾ-ಕಾಗದಾ ಬರೀತಿರಮ್ಮಾ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಎಂದಿ ದ್ದರೂ ಹೊರಗಿನವರೆ. ಏಕ ವರ್ಷ ನಮ್ಮನ್ನು ತಿಳಿನಗೆಯಿಂದ ತಣಿಸಿದೆ, ಕುಣಿಸಿದೆ ಕಣಿ ಹೇಳಿ ಕಚಗುಳಿ ಇಟ್ಟು ಕಿವಿಯಿಂದ ಕಿವಿತನಕ ನಕ್ಕು ನಗಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಸಾರ್ಥಕ ಬಾಳ್ವೆ ಬೇಕೆ ?

ಬಂಧನದ ಬಿಡುಗಡೆ ಖುಷಿಯಾಗಿರಬೇಕು ನಿಜ-ಆದರೆ ಮನೆ ತುಂಬಿಸಿ ಕೊಡುವಾಗ ಸಾಕು ತಂದೆಯ ಕಣ್ಣಂಚಿನಲ್ಲಿ ನೀರೇಕೆ ? ನಾವು ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಯಾರ ಮಡುಲಿಗೆ ದೋರ ಸೀಬೆಕಾಯಿ ಹಾಕಿ ಆನಂದ ಪಡಬೇಕು ?

ಮಿನಾಕ್ಷಿ-ಕೊರವಿಗೆ ಹರಸು ಕಾಗದಾ ಬರೀತಿರಮ್ಮಾಂತ. ಪುಟ್ಟಂಗಯ್ಯ, ದಫೇದಾರ್ ದೇರಣೋರೆ, ಸಾವಂತ್ರಮ್ಮನೋರೆ, ಗುರುಗಳಾದ ಗಾಂಪರೊಡೆಯರೆ-ಮಂಕ, ಮಡಿಯ, ಮುಠಾಳ, ಮಡ್ಡಿ ಮರುಳಯ್ಯಗಳೇ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಕೊರವಂಜಿಯ ಮಡಲಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವರು, ಅವಳಿಂದ ನೀವು ಇದ್ದೀರೆಂದು ಕನ್ನಡದ ಜನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಅವಳ ಋಣ ಹೇಗೆ ತೀರಿಸುವಿರಿ ?

ಅವಳನ್ನು ಊರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಗ್ಯತೆ ನಿಮಗಿಲ್ಲವಾಯಿತೆ? ಅವಳೇನೋ ಪುಣ್ಯವಂತೆ ಯಾರ ಹಂಗೂ ಇಲ್ಲದೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಅಲೆಯಬಹುದು....ಆದರೆ ಕಾಡು ವೃಗಗಳಿಂದ ಆಕೆಗೆ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲವೆ ? ಪಾಪ “ ಕಡುಪಾಪವನೆ ಮಾಡಿ ಪೆಣ್ಣಾಗಿ ಜನಿಸಿದೆನು ” ಅಂತ ಅಂತಹ ಜಾನಕಿಯೇ ದಾಶರಥಿ ಕಾಡುಪಾಲು ಮಾಡಿದಾಗ ನೊಂದುಕೊಂಡಳಂತೆ, ಈ ಹುಡುಗಿ ಕೊರವಂಜಿಯ ಪಾಡೇನು ? ಅವಳನ್ನೇ ಕೇಳಿದರೆ ಏನು ಹೇಳುವಳು ? ಬಹುಶಹ.... “ ಅಣ್ಣಯ್ಯಾ.... ಏಕ ವರ್ಷ ನಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಯಿತು.... ಇಲ್ಲಿನ ವಾಸ ಯಾವ ಕಾಡಿನ ವಾಸಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ....ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ ಮಾತು ನಾನು ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೀ ನಪ್ಪಾ....ಕೇಳು

ನಾಡಪುನುಜನು ಇಂದು

ಸೂಕ್ತಿಯನು ; ಮನಚೂರುಕು !

ಕಾಡುವುಗಳನವನು

ಶಕುತಿಯಲಿ ಮೀರಿಹನು ||

ಕಾಡುವನು ತನ್ನವರ

ಕಕುಲಾತಿ ಭಯ ಮುಟ್ಟಿ !

ಗೂಢ ಮನದಲಿನ್ನೂ

ಕಾಡುವುಗಳವೇ ಅವನು ||

ಅಂದಮೇಲೆ ಊರಿನಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಾಡೇ ಮೇಲಲ್ಲವೆ ?...ಹೋಗಿ ಬರ್ತೀನಿ ಕಣಪ್ಪಾ...." ಎಂದು ಹೇಳಿಯಾಳು. ಮೂಕು ವ್ಯಥೆ ಅವಳದು.

" ಕಾಗದಾ ಬೀದಿರಹ್ಯಾ-ಏನಾದರೂ ಭಾವನೆ ತುಂಬಿ ಬಂದಾಗ ತೋಡಿ ಕೊಂಡಾಗ ಅದನ್ನೇ ಹಂದುವ ಕಡೆ ಹೇಳುವ ನೀನು ಇನ್ನಿಲ್ಲವೆ ?

....ಹೋಗಿ ಬಾ ತಾಯಿ-ಹೋಗಿ ಬಾ...."

—ಕೊರಪಂಜಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ? ಅದೇ ಮುಂದಿನ ಸಮಸ್ಯೆ.... ದೇವರೇ ಆಕೆಯೇ ನಮಗೆ ನಮ್ಮದಿ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮಸ್ಕಾರ.

—ದಾತರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ

ಮದ್ರಾಸಿನ ಮಾದರಿಯೇ ವೈಯಾಕರಣ ಮೊದಲಿಂದಲ್ಲವು.
ಅದಕ್ಕೇ ನಾನನ್ನೋದು ೧೯೭೨ಕ್ಕೆ ನಮಗೂ ಒಳ್ಳೇ ಸರ್ಕಾರ ಒದಗುತ್ತೆ ಅಂತ

ಕಾಗದ ಬರೀತಿರನ್ನಾ

ಒಲವಿನ ಕೊರವಂಜಿ,

ಹದಿನೈದು ವರುಷಗಳಹಿಂದೆ ನರಳುತ್ತಾ ಬಿದ್ದಾಗ ನಿನಗೊಂದು ಲೇಖನ ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಅದು ನಿನಗೆ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿತು. ನೀನದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ನನ್ನ ಕೊರೆತವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಇದೀಗ ನೀನು ಕಾಡಿಗೆ ಹೊರಟಿರುವಾಗ, ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಸದಿಚ್ಛೆ ಹರಕೆಗಳೆರಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೇನನ್ನೂ ಕೊಡಲಾರದವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ನೀನು ದಿವಾಳಿ; ಸಮಾನ ಶೀಲನಾದ ನಾನೂ !

ಆದರೆ, ನೀನು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡ. ಇಲ್ಲಿರಲು ಯಾರಾದರೂ ಯೋಗ್ಯರಿದ್ದರೆ ಆ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ನೀನು ಮುಖ್ಯಸ್ಥ. ಭಾರತದ ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀನು ಮಾತ್ರಾ ಮತಕ್ಕೆ ಅರ್ಹಳು. ಕಲ್ಯಾಣ, ಶುಷ್ಕ ಆಶ್ವಾಸನೆ, ಕ್ರೋಧ, ದ್ವೇಷ, ಅಸಹನೆಗಳಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀನೀಗ ಹೊರಡಲಿರುವೆ ಮರೆಯಬೇಡ ಕೊರವಂಜಿ.

ಹಾಗಿದ್ದೆ ಹೀಗಿದ್ದೆ ಹೇಗಿದ್ದೆ ನೆನಬೇಡ
ಹೋಗಿರಲು ಸೀತೆ ಸೆರೆಯೊಳಗೆ ಮಿಕ್ಕವರು
ಹೇಗಿದ್ದರೇನು ? (of course ಸರ್ವಜ್ಞ)

ನಳ, ಶ್ರೀರಾಮ, ಪಾಂಡವರು, ದಮಯಂತಿ, ಸೀತೆ ಮತ್ತು ದ್ರೌಪದಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದವರೇ. ಆದರೀಗ ಅವರು ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ ನಗರದಲ್ಲೇ ನಿಂತ ಸೈಂಧವ, ದುಶ್ಯಾಸನ, ದುಶ್ಯಳೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಕುಖ್ಯಾತರು. ಅವರ ನೆನಪೂ ಅಪಶಕುನ.

ನೀನು ಪ್ರತಿತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಕಣಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ನೀನು ಹೀಗೆಯೇ ಬರುತ್ತಾ ಇರುವೆಯೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಹಿರಿಯಣ್ಣ ರಾ. ಶಿ. ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಾಗ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ

ಕೆಟ್ಟುದಿಂದ್ರ ಪ್ರಸಕ್ತ ಪಾಂಡವ
ರುಟ್ಟು ಹೋದರು ನಾರಸೀರೆಯ

ನಟ್ಟಡವಿ ಮನೆಯಾಯ್ತು ಹಿಮಕರ ಕುಲದ ರಾಯರಿಗೆ ಎನ್ನಿಸಿತು. ಜೀವನ ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಬದಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಮಗದರ ಅರಿವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ತರುವ ಸೊಗಸು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿದೆ. ಇದ್ದ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪಕ್ಕೂ ಏನೋ ರೋಗ.

ಇನ್ನು ಜೀವನ ಎಂದೂ ಮೊದಲಿನಂತಿರಲಾರದು. ಕಪಿ ಕುಣಿದರೂ, ಕಚಕುಳಿಕೊಟ್ಟರೂ, ಲಾಫಿಂಗ್ ಗ್ಯಾಸ್ ಕುಡಿಸಿದರೂ ನಗು ಬರಬಹುದು. ಆದರೂ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಉದ್ದೀಪಕವಾದ ನಗುವಲ್ಲ. ಕೊಳೆಯನ್ನು ತೊಳೆಯುವ ನಗುವಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದ ಕಣಿ ಹೇಳುವ ಕೊರವಂಜಿಯ ಮಟ್ಟದ ನಗುವಲ್ಲ ಎನ್ನಿಸಿತು.

ಈ ಒಂದು ಮನೋ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಸಹಾಯಕತೆಗಳ ಅನುಭವವನ್ನು ಕೇಳಿ ಯಾರು ನಕ್ಕರೆ ಏನಂತೆ! ನಾನು ನಿನಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ಬರೆದ ಪತ್ರವಲ್ಲವೇ? ಸಹೃದಯ ಆತ್ಮಾನು. ನಗುವವರ ಹಲ್ಲು ಕಾಣಿಸಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ.

ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ಟೀಕಾಕಾರರಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಮಾತುಗಳನ್ನೊಂದಿಷ್ಟು ನಿನಗೆ ಬರೆಯಬೇಕು. ನಿನ್ನನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಟೀಕಿಸುವ ಧೈರ್ಯ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೆಳಗೆ ಕಂಡುಬರುವ ರೀತಿಯ ಬರಹಗಳನ್ನು ನಾನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇನೆ.

“ಕೊರವಂಜಿ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಗಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.”

ಅದು ಹೇಗೆ ಆದೀತು. ನಗು ಮನೋಧರ್ಮ ಎಂದರೇನು ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ, ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಜೀವನವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಅತ್ಯಂತ ಗಂಭೀರವಾದ ಯೋಚನೆಯೇ ನಗಲು ನಗಿಸಲು ಇರುವ ಏಕೈಕ ಮಾರ್ಗ (ಅದ್ವೈತ ದರ್ಶನವೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು) ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಜೀವನ ಕಾಣುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಗುವಿರುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಸಾಧನೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ್ದು. ಇನ್ನುಳಿದ ಯಾವ ಭಾಷೆಯ ಯಾವ ದೇಶದ ಸಾಧನೆಗಿಂತಲೂ ಕಿರಿದಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಪಕ್ಷಪಾತವೆಂದು ಜನ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಹಾಗೆ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಬರೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ನೀನೂ ನಿನ್ನ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಜಾಹಿರಾತಿ ನಿಂದ ಪ್ರಚಾರಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. “ಮಿಥ್ಯವ ನುಡಿದರೆ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕ; ಸತ್ಯವ ನುಡಿದರೆ (ಇಲ್ಲಿ) ಅಧಃಪಾತಾಳ” ಎಂದು ನೀನು ಕೇಳಿರಬಹುದು.

ನಿನ್ನ ಬಳಗದ ಹಲವರು ಇಂದು ನಾಡಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸುವಿಖ್ಯಾತ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನೀನು ನಟ್ಟ ಹಾಸ್ಯದ ಸಸಿ ಇಂದು ದೊಡ್ಡ ಮರವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ

ಅದಾವ ಭೂತ ಬಂದು ಸೇರಿತೋ ಏನೋ, ನೀನು ಈಗ ಕಾಡಿಗೆ ಹೊರಟೆ. ಅಜ್ಞಾತವಾಸದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ನೀನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಬೆಳಗಲಿರುವೆ ಎಂಬೊಂದು ಕುರುಡು ಆಶೆ ನನಗೆ! ರಾ.ಶಿ.,ನಾ.ಕೆ, ಕಾರಂತ, ರಾಜರತ್ನಂ, ಶ್ರೀರಂಗ, ಮೊದಲಾದ ಘಟಾನುಘಟಗಳ ಮಾಲಿಕೆ ನಿನ್ನ ಬಳಗ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಹಲೇಖಕನಾಗಿ ಹೂವಿನ ಜೊತೆಗೆ ನಾರಿನಂತೆ ಸೇರಿಕೊಂಡೆನಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಹೆಮ್ಮೆ, ಅಳುಕು ನನಗೆ.

ಹಾಸ್ಯದ ನವದಿಗಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಸರ್ವದಾ ಉಂಟು, ನನಗೆ. ಆದರೆ ಅದೆಲ್ಲಾ ವಾಲ್ಟರ್ ಮಿಟ್ಟೆಯ ಹಂಬಲವಾಯಿತಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಕೊರಗು. ನಗೆ ಕವನಗಳ ವಿವಿಧ ಬಗೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆ. ಆದರೆ...ಆದರೆ! ಇಷ್ಟಾದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತಲ್ಲ ಎಂಬ ಒಣ ಹೆಮ್ಮೆ.

ಹೇಳಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯಗಳು ಹಲವುಂಟು. ಆದರೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಹೇಳಬಹುದಾದುದು ಯಾವುದು ಎಂಬ ಅರಿವು ನನಗಿಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯ ಸಮತೋಲನ ತಪ್ಪಿಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ನಾಗರಿಕತೆಂಬ ಮಹತ್ಸಾಧನೆ ಗಳಿವು ಎಂದು ಯಾವುವನ್ನು ನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಕ್ತಾರರು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿ ಗಳಹುವರೋ, ಅವೆಲ್ಲವೂ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ, ಧರ್ಮಗ್ಲಾನಿಗೆ ಅವು ಸೃಷ್ಟಿ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಎಂದು ಶ್ರೀವ್ಯಾಸ ಮಹರ್ಷಿ ಎಂದೋ ಬರೆದಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಕೌರವ, ಪಾಂಡವರು ಹುಟ್ಟಿದಕೂಡಲೇ ವ್ಯಾಸರು ತಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಮ್ಮ ಕಾಲಕೆಟ್ಟಿತು ಮುಂದಿನ ದುಷ್ಟಾಲವನ್ನು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿನೋಡಬಾರದು" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಾಡಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರಂತೆ! ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ತಿಳಿನಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೀತು !

ಎಂದಿನಿಂದ ನಿನ್ನ ಸಹವಾಸ ದೊರೆಯಿತೋ ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಐದಾರು ಪುಟದಷ್ಟು ಬರೆಹವನ್ನು ನಿನಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳು ಏನುಮಾಡಲಿ? ಕೊರವಂಜಿಯಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳಿಗಾದರೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವುದು ತಿಳಿದೀತು ಎಂಬ ಹುಮ್ಮು ನನಗಿತ್ತು. ಅದೀಗ ಇಲ್ಲವಾಯಿತು ಅದು ಹೋದರೆ ನಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನಿನ್ನ ಕಣಿ ನಿನ್ನಿಂದ ತಿಳಿವು ಪಡೆದು ನಗುವ ಸೌಭಾಗ್ಯವಿತ್ತು. ಅದೀಗ ಇಲ್ಲ.

Old order changeth yielding place unto new corruption ಎಂದೂಯಾವನೋ ಮಹಾಕವಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆಂದು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಿಷಯ ನನಗೆ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸೃಷ್ಟಿವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

“ಇರುಳು ಹಗಲಿನ ಬೀಜ ನೆರವಿಯೆ ಹರವುದಕೆ ಮೊದಲು” ಎಂದು.

ಇದೇನು ಗೋಳುಗರೆ ನೀನೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ‘ನೀಲಾಂಬರಿ’ ಎಂಬ ರೋದನ ಪ್ರಧಾನ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆಯಲ್ಲವೆ ? ನೀನು ನಗುವಿನ ಹದ ಬಲ್ಲವಳು. ನನಗದು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯದು.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ‘ಹಾಸ್ಯ ಲಹರಿ’ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದೆಯೇನೋ ಎನ್ನಿಸುತ್ತಂತೆ ಯಾರಿಗೋ. ಅದುವರಿಂದ ಅದನ್ನು ಪುನರುದ್ಧರಿಸಲೆಂದು ಹೊಸ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರಂತೆ ಅವರ ಮೊದಲ ಸಂಚಿಕೆ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ತಿಳಿಯದು.

ಹೈಸ್ಕೂಲು ಹುಡುಗರಂತೆ ಚರ್ವಿತ ಚರ್ವಣಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೆಲವು ಹಳೆಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಅಷ್ಟಾದಶ ವರ್ಣನೆಗಳಂತೆ ಜಮಾಯಿಸಿ, ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯ ಎಂಬ ಬಗೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ. ಭಾಷಣಗಳೇ ಅಲ್ಲ, ಅಟ್ಟ, ಹಾಸ, ಮರೆಯಿರಿತ, ಡಾಕ್ಟರೇಟುಗಳು, ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಪದವಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಕಾದು ನಿಂತಿವೆಯಂತೆ. ಹಾಸ್ಯಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾರ್ವಭೌಮ, ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂದು ಅವರೇ ಅವರನ್ನೇ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ.

ಪ್ರಚಾರ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಹಳೆಯ ಸ್ವಪ್ರಚಾರರಹಿತ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಸಿಕ್ಕೇತೆ. ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಶೂಲ ನಿನಗೆ ಬೇಡ. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಾಡೇ ಮೇಲು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಲ್ಲ.

ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದವರೇ ಪುಣ್ಯವಂತರು. ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲದ ಸಭೆ ಮನುಷ್ಯರ ನೆರವಿ ಅದು ಸಭೆಯಲ್ಲ. ಮೂರ್ಖರು ಹಿರಿಯರಲ್ಲ, ಯಥಾರ್ಥ ಭಾಷಣ ಭೀತ ಚೇತನರು ಇಂತಹ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಹೆದರಿ, ವಿವೇಕ, ಸತ್ಯ, ಆಹಿಂಸೆ, ಶೀಲ, ಶ್ರದ್ಧೆಗಳು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸವಾದವು. ಅವು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತ ನಾವು ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು. ಬಹುಮತ ಏನನ್ನೋ ನಿರ್ಧರಿಸಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಲೆ ಬಾಗುವ ಪಾಪಿಗಳು ನಾವು.

ನೀನು ಜೀವನದ ಮೌಲ್ಯಗಳೊಡನೆ ನಡೆಸಿದ ವಾದಗಳು ನಮಗೆ ಅಲಭ್ಯ ವಾಗಬಾರದು ಅವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ ಬರೆಯುತ್ತಿರು.

ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಶ್ರೀಗುರು ಸ್ಮರಣ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಿನಗೆ ಶುಭಾಶಯಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಕಣಿ ಹೇಳಲು ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳೇ ಬಂದುಬಿಡು.

ಎನ್ನುವ ನಿನ್ನವನೇ ಆದ

ಅ. ರಾ. ಸೇ.

ಕಾಗದ ಬರೀತಿರಮ್ಮ

ಚಿ|| ಸೌ|| ಕೊರವಂಜಿಗೆ

ಬೆಂಗಳೂರು

14—2—67

ಒಲವಿನ ತಂಗಿ,

ಇಪ್ಪ ತೈದು ತುಂಬುವ ನಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಂಡು, ಸಿಹಿ ತಿನ್ನುವ ಸುಯೋಗದ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ, ನಿನ್ನ ಸಾಕು ತಂದೆಯವರು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಡಿಗೆ ಕಳಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆನ್ನುವ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ, ಬಹು ದುಃಖವಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ಇಪ್ಪತ್ತೈದರ ಆಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ವರುಷ ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿ ಬೆರೆತಿದ್ದ ನನಗೆ, ನಿನ್ನಗಲಿಕೆ ಎಷ್ಟು ನೋವನ್ನು ತರುತ್ತದೆಂದು ನೀನೇ ಊಹಿಸಿಮ್ಮ.

ಕನ್ನಡ ತಾಯಿಯ ನಗೆಮಗಳಾಗಿ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಮನಮನೆಗಳನ್ನು ಅರಳಿಸಿದ ನಗಿಸಿದೆ; ಸಮಾಜದ ಕುಂದುಕಲ್ಮಷಗಳಿಗೆ ಹಾಸ್ಯದ ಹೊದಿಕೆ ಹೊದಿಸಿ, ಜನತೆಯೆದುರಿಗಿಟ್ಟ; ನಗೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಲೋಕದ ಓರೆ ಕೋರೆಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿದೆ; ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪುಗಳ ಕಹಿಗುಳಿಗೆಗೆ ವಿನೋದದ ಸಕ್ಕರೆ ಮುಸುಕಿಟ್ಟು ಉಣಬಡಿಸಿದೆ; ತಿಳಿಹಾಸ್ಯದ ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ ಪಾನಕ ಕುಡಿಸಿದೆ; ಕನ್ನಡ ಮಕ್ಕಳ ಮನೆಮಾತಾದೆ; ನಿನ್ನ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ!

ನಿನ್ನ ಸಾಕು ತಂದೆಯವರು ನಿನ್ನ ಒಳಿತನ್ನೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರು! ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಕಾಡು ಹುಡುಗಿಗೆ ನಗರದ ಕಲುಷಿತ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಉಸಿರು ಹಿಡಿಯಿತೇನೋ? ದಿನೇ ದಿನೇ ಲಾಂಟಾನಾ ಮುಳ್ಳಿನಂತೆ ಹರಡುತ್ತಿರುವ ಸ್ವಾರ್ಥ ಪೋಸ, ಅನ್ಯಾಯ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯಾಯಿತೇನೋ? ಅಂತೆಯೇ ನಿನಗೆ ನಿನ್ನ ಸಾಕುತಂದೆಯವರು ವಸದ ವರವನ್ನೇ ಹುಡುಕಿರಬೇಕು!

ವಸದ ನಿರ್ಮಲತೆಯಲ್ಲಿ ಹೂವಂತೆ ಹಾಡಿ, ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಹಾರಾಡಿ. ಹೊಳೆಯಂತೆ ನಲಿದಾಡಿ, ಸಂತೋಷವಾಗಿರಮ್ಮ, ಇದೇ ನಿನ್ನ ಹಿರಿಯಳ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಹರಕೆ.

ಆದರೆ ನಗರದ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಜೀವನದ ಕೈಗೊಂಬೆಗಳಾದ ನಮ್ಮನ್ನು ಮರೆ ಯಬೇಡ; ನಿನ್ನ ಕ್ಷೇಮಸಮಾಚಾರಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕಾಗದ ಬರೆಯುತ್ತಿರಮ್ಮ.

ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಅಕ್ಕ.

ಸುನಂದಮ್ಮ.

ಅಂದು ಇಂದಿರಾಜೀ ಬಂದಾಗ

ನಿತ್ಯ ಗಿಜುಗುಟ್ಟುವ ಸಮಾಜ ನಾಲ್ಕು ದಿನದಿಂದ ಖಾಲಿ. ಇದ್ದ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರನ್ನು ಕಾರಣ ಕೇಳಿದಾಗ “ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇನೋ, ಭಾನುವಾರ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಬರ್ತಾರೆ ” ಎಂದರು.

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜನವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಗೆಲತಿಯರ ಮನೆಗಾದರೂ ಹೋಗೋಣ ವೆಂದು ಹೊರಟೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಸರಸರ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ; ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಪಿಸು ಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು ; ಒಬ್ಬಳು ಗೋಡ್ರೆಜ್ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದು ಹುಡುಕಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು ; ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ದರ್ಜಿ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದಳು ; ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು “Shopping ಹೋಗಬೇಕೋ. ಕ್ಷಮಿಸಿ ” ಎನ್ನುತ್ತ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಪಿಗೆ ಓಡಿದಳು. “ ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಸಡಗರಪಡುತ್ತಿದ್ದೀರಮ್ಮಾ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಬರ್ತಾರೆ ; ವಿಧಾನಸೌಧದ ಬಾಂಕ್ವೆಟ್ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೇರ್ದ ಭೇಟಿ ಮಾಡ್ತಾರೆ ; ಏಕೆ, ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲೇ ? ” ನನ್ನ ಮೂಢತನದ ಬಗೆಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರ ತೋರಿಸುವ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು. ; ಏನೋ ಅರ್ಥವೇ ಅಗಲಿಲ್ಲ-ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಬಂದರೆ ಇವರೇಕೆ ಹೀಗೆ ಮೊದಲ ಸಾರಿ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟ ಗರತಿ ಯರಂತೆ ಸಂಭ್ರಮ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ !

ಭಾನುವಾರ ನಾನು ಹೋದೆ-ವಿಧಾನಸೌಧಕ್ಕೆ. ಓಹೌ ಅದೇನು ; ಕಣ್ಣು ಕೋರೈಸುವ ದೃಶ್ಯ ; ಆ ಸುಂದರವಾದ ಹಾಲಿಗೆ ಚಿತ್ರಕಲೆ ಮಾಡಿದಂತೆ, ರಂಗು ರಂಗಿನ ಹಬ್ಬ ! ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆಗಳು, ಧಳಧಳಿಸುವ ಒಡವೆಗಳು, ತರಹೇವಾರಿ ತುರುಬುಗಳು, ಮಾದರಿ ಮಾದರಿ ಹೂವುಗಳು, ಮಿಸ್ ಬೆಂಗ್ಯೂರ್ (ಅಥವಾ ಮಿಸೆಸ್ ಬೆಂಗ್ಯೂರ್ !) ಸ್ಪರ್ಧೆ ಏನೋ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಸೀರೆ ಅಂಗಡಿಯವರು, “ ನಮ್ಮ ಬೆನಾರಸ್, ಪಟೋಲ, ಕರ್ಫಾ, ಕಾಂಜೀವರಂ.... ” ಇತ್ಯಾದಿ, ಯಾವ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಸೀರೆ ನಮೂನೆ ಬೇಕಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ ” ಎಂದು ಜಾಹಿರಾತು ಪ್ರಕಟಿಸ ಬಹುದಿತ್ತು. ಸರಾಫರೂ ಸಹ ತಮ್ಮ latest Jewellery ಇಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಬಹುದಿತ್ತು.

ಇಂದಿರಾಜಿ ಬಂದರು ; ತಿಳಿಹಳದಿಯ ಸರಳ ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿ, ಮುಗುಳು ನಗೆಯ ಬೆಳದಿಂಗಳು ಚಿಲ್ಲುತ್ತ ಬಂದರು. ವೇದಿಕೆಯಮೇಲೆ, ಆಕೆಯ ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಶುಭ್ರ ಬಿಳಿ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನುಟ್ಟು ವಿರಾಗಿಣಿಯಂತಿದ್ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿ ಕೂತುಕೊಂಡರು.

ಸ್ವಾಗತಭಾಷಣವಾದಮೇಲೆ, ಇಂದಿರಾಜೀ ತಲೆಯಮೇಲಿನ ಸೀರೆ ಸರಿಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಸೆರಗಿನ ತುದಿಯನ್ನು ಕೈಯಲಿ ಹಿಡಿದು, ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಸುಮಧುರ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು !

ನನ್ನ ದುರದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ, ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಕುರ್ಚಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ ಮೂರು ಮಹಿಳಾಮಣಿಯರಿಗೂ ಅರ್ಧ ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ತಲೆಗಳು ; ಅಂದರೆ ದೈವಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲ್ಲ, ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಾಕಾರದ ತಿರಿಯನ್ನು ಕೂದಲೊಳಕ್ಕೆ ತುರುಕಿ, ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತಾರು ಪಿನ್ನುಗಳನ್ನು ಚುಚ್ಚಿ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಲೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆ ಕರಗದ ಹಿಂದಿದ ನನಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಮುಖ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. “ ತಲೆಯಲ್ಲಾ ಡಿಸುವುದು ನಿನಗೆ ಕಷ್ಟ ಅಂತ ನನಗೊತ್ತು ; ಆದರೂ ಕೊಂಚ ಅದರ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ನನಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಮ್ಮ ” ಎಂದು ಪಿಸುಗುಟ್ಟುತ್ತ ಆಕೆಗೆ ಬಳಿಗೆ ಬಾಗಿದೆ....ಆಕೆ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ, ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಗೆಳತಿಯರು ಕೆಲವರು, ಡೈರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರಸರನೆ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. “ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಶ್ರದ್ಧೆ ! ” ಎಂದುಕೊಂಡೆ.

ಮಾರನೇದಿನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ಯಾರ ಮಾತೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಒಂದೊಂದೇ ಗುಂಪಿನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ನಿಂತೆ. ಕೇಳಿಸಿದ ದಿವ್ಯೋಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೀಗಿದ್ದುವು:—

“ ವಿಮಲಾ ನಾಯಕ್‌ದು ಕಾಂಬಿನೇಷನ್ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತಲ್ವಾ ? ಲೈಟ್ ಪಿಂಕ್ ಸಾರೀಗೆ ಡಾರ್ಕ್ ಪಿಂಕ್ ಸ್ಲೀವ್‌ಲೆಸ್ಸು ; ಕೆಂಪಿನ ಬಳೆ, ಛೋಕರ್ ನೆಕ್‌ಲೇಸು ಬಟನ್ ರೂಬೀರಿಂಗು....”

“ ನೀನು ಏನೇ ಅನ್ನು ಸುಮಾ. ಚೆರೀ ಚಾದಾನಿ, ಕುಸುಮ್ ಮೆಹತಾ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ hair styles ಏ best ಅಮ್ಮ, ಮೂರೂರು ಬನ್ ಸೇರಿದ್ದು ಕಣೆ ಆ mountain mound ಗೆ ! ”

“ ನಿನ್ನೆ ಕಂಡ್ಯಂಡೆ ನಾನು—ಮುತ್ತಿನಹಾರಾನ ಹೇಗೆ ತರಹತರಹದಲ್ಲಿ ತುರುಬಿಗೆ ಸುತ್ತಬಹುದೂ ಅನ್ನೋದನ್ನ ! ”

“ ರಘುರಾಮಯ್ಯರ್ ಪೊಂಡಾಟ ಕಟ್ಟನಾರೆ, ಅಂದ ಕರ್ಪಗಂ ಕಲರ್ ಪೊಡವೆ—ಪಚ್ಚ ಬಾರ್ಡರ್ ನನ್ನ ತೆರಿಯುಂ ; ಇಲ್ಲೆ ಯಾ ಆಂಡಾಳೋ ?....”

ನನಗೆ ಭಾಷಣ ಗೀಷಣ ಬೇಜಾರಮ್ಮ. ಆ ಭಾರ್ಗವೀಬಾಯಿ ಬೊಂಬಾ
ಯಿಂದ ನನ್ನ ಕೈಲಿ ಒಂದು ಹೊರೆ ಪರ್ಸ್ ಹೆಣೆಯೋ ದಾರ ತರಿಸ್ಕೊಂಡು ದುಡ್ಡೇ
ಕೊಟ್ಟಲ್ಲ, ಮನೇಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರೋದೇಯಿಲ್ಲ ಪುಣ್ಯಾತ್‌ಗಿತ್ತಿ; ಇಲ್ಲಿ
ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಕ್ತಾರೆ, ಹಿಡಿಯೋಣ ಅಂತ ಬಂದಿದ್ದೆ !....”

“ ಅಲ್ಲ ಕಣ್ರೀ....ಅಲ್ಲ....ಅಲ್ಲ ಕಣ್ರೀ....” ಎಂದ ನನ್ನ ಮಾತು ಯಾರೂ
ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

“ ಅಲ್ಲ....ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ....!? ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಗಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ
ನಿಶ್ಯಬ್ದರಾದರು. “ ಅಲ್ಲ, ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ
ನಾವೆಲ್ಲ ಏನು ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡೋಣ? ಏನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೀರಿ?”

“ ಯಾವದರ ಬಗ್ಗೆ?....ಯಾವ ವಿಷಯ ” ಎಲ್ಲರ ಒಕ್ಕೊರಲಿನ ಕೂಗು.

“ ಇದೇನೀ ಹೀಗೆ ಕೇಳಿರಿ? ನೀವೆಲ್ಲ ಭಾಷಣ ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ? ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ
ಎಷ್ಟೋ ಮುಂದಿ ಬರಕೊಂಡು ಸಹ ಬರಕೊಳ್ಳಿದ್ದಿ?”

“ ಅದೇ ?....ನಾವು ಬರಕೊಂಡದ್ದು, Fashion Notes....

“ ! ! ! ! ! ! ! ”

—ಟಿ. ಸುನಂದಮ್ಮ.

“ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೊರವಂಜಿ ! ನಿನ್ನದು ಅರಣ್ಯ ರೋಧನವೇ ?
ಎಂದೊಬ್ಬರ ಅನ್ನೋಣ
—ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಪೋಸಿಷನ್ ರೋಧನದಂತೆ.

ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಸಿಹಿ ಹಂಚುತ್ತಾಳೆ ಕೊರವಂಜಿ ಅಂತಿದ್ದೆವು ಎಂದೊಬ್ಬರ
ವ್ಯಥೆ.

—ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬಕ್ಕಿಂತ ಬಳ್ಳಿ ಬಳಸಿ ಬಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬ ಮಾಡಿದ್ದು ಚೆನ್ನಲ್ಲವೇ ?

❀ ಪ್ರಗತಿ ❀

ನಮ್ಮ ಮುತ್ತುತನ ತಾತ ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟರಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕರೆದು “ ಚಿರಂಜೀವಿಗಳಿರಾ! ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುಕ್ಕೆ ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀನಿ. ದೂರದ ಪ್ರಯಾಣ. ಯಾವ ಅನರ್ಥವಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರದಿದ್ದರೆ, ಮೂರು ಪರ್ಷ ಆಗುತ್ತಲೂ, ನನ್ನ ತಿಥಿ ಮಾಡಿಬಿಡಿ. ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದರೆ ಗಂಗಾ ಸಮಾರಾಧನೆ, ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ವೈಕುಂಠ ಸಮಾರಾಧನೆ ” ಅಂತ ಹೇಳಿ ಪ್ರಯಾಣ ಕೈಗೊಂಡರಂತೆ. “ ಜಯ್ ವಿಶ್ವನಾಥ್ ” ಅಂತ ದೇವರ ಹೆಸರು ಹೇಳುತ್ತಾ.

* * * *

ನಮ್ಮ ತಾತ ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟರಂತೆ. ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜಿಯ ನೆಂಟರೆಲ್ಲಾ ಅವರನ್ನು ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿ, ಅಷ್ಟು ದೂರ ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗೋದು ಬೇಡ. ಅಲ್ಲಾಗೋ ಅನರ್ಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲೇ ಆಗೋ ಹಾಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡ್ತೀವಿ ಅಂತ ಪುಸಲಾಯಿಸಿ, ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿ ಮೂಲೇಲಿ ಕೂರಿಸಿಬಿಟ್ಟರಂತೆ. ಮುತ್ತುತನ ತಾತನಿಗೆ ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆದ ಅನರ್ಥ, ಅಪಘಾತ, ಆಕಸ್ಮಿಕ, ಎಲ್ಲವೂ ತಾತನಿಗೂ ಇದ್ದ ಕೇರೀಲಿ, ಇದ್ದ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ನಡೆದುಹೋದುವಂತೆ.

* * * *

ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟಾಗ “ ಮಗೂ! ರೈಲು ಪ್ರಯಾಣ ಸುಖವಾಗಿದ್ದರೂ ಕಳ್ಳಕಾಕರ ಭಯ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಕಾಶೀಗೆ ಹೋದಮೇಲೆ ಫಂಡಾಗಳ ಸುಲಿಗೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನೋಡು ಪವಿತ್ರದ ಉಂಗುರ, ಬೆಳ್ಳಿ ಉಡಿದಾರ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಇಲ್ಲೇ ಇರಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಬಡವರ ತರಹ ಹೋದರೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರಬಹುದು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ೨-೩ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಯಾತ್ರೆ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬರ್ತೀನಿ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು.

* * * *

ನನ್ನ ಸೋದರಮಾವ ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಾಳೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಾನೆ. ನಾನು ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವನನ್ನು ಎದುರಿಸೋದು. ಮನೆಗೆ ಕರೆತರಬೇಕು. ನಮ್ಮೂರ ಸ್ಟೇಷನ್ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದರ ಜತೆಗೆ ವಿಮೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ. ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂಗೆ ಹೋಗಿ ಜೀವಸಹಿತ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಇಲ್ಲ ಅಂದರು. ಮತ್ತೆ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹ್ಯಾಗ್ರೀ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂಗೆ ಹೋಗೋದು. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂನಿಂದ ರೈಲಿನಬಳಿ ಹೋದವರನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ರೈಲು ಬಂದು ಗುಮ್ಮಿ ಕೊಂದಿತಂತೆ ಎಂದೆ. ವಿಮೆ ಅನುಕೂಲ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾಫಿ ಮಾರೋ ಹುಡುಗ ಕೈ ನೋಡಿ ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಳ್ತಾನೆ. ಅವನನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಸಲಹೆ ಕೇಳಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಎಂದ.

ಪ್ರಗತಿ ಎಂದರೆ ಇದು.

ಬಚ್ಚ

ಲಚ್ಚು ಏನಂದ ?

[ಶ್ರೀ ಬೇಂದ್ರೆಯವರಿಗೆ ' ಶರಣು ' ಎಂದು]

ಲಚ್ಚು ಏನಂದ, ಲಚ್ಚು ಏನಂದ, ಲಚ್ಚು ಏನಂದ, ಲಚ್ಚು ಏನಂದೋ!
ಲಚ್ಚು ಏನಂದ || ಪ ||

ಇತ್ತ ಬಾ, ಹಾಕು ಗಂಗಾಳ, ಹೊರಗಿನಂಗಣ s ದಾ s ಗ |
ನನ್ನ ಕೂಳೇಗ ||

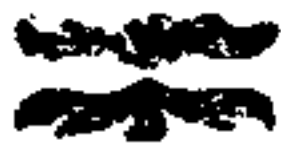
ಒಳಗೊಳಗೆ ಕುದಿವ ಭೋ ರಂಪ,
ಹೊರಗೆ ಹಸಿ ತಂಪ
ಮೇಲೆ ಹೊಡಿ ಪಂಪೊ | ಮೇಲೆ ಹೊಡಿ ಪಂಪು
ಬಂದಿಲ್ಲ ಒಲೆಯ ಎಸರಿಂದ | ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಿಂದ || ಅನ್ನ ನಿನ್ನಿಂದ |
ಮೈಯು-

ಅದರಿಂದೋ—ಲಚ್ಚು ಏನಂದ ? |
ಬಾ, ಹಾಕು ಗಂಗಾಳ, ಹೊರನಂಗಣ s ದಾ s ಗ |
ನನ್ನ ಕೂಳೇಗ ||

ನಾ ನಿಟ್ಟು ಹಿಟ್ಟುಗಳ ಲೆಕ್ಕ, ಇಡುವರ s ಸೊಕ್ಕು ||
ಯಾವನ್ ನೋಡಿ ನಕ್ಕ ? ! ||

ಸೌಟಂಶಿ ಸಾರ ನೀನಿಡಲು
ಹಿಡಿಯಲೇ ಒಡಲು
ಮಲಗಿದ್ದಾಂಗ ಕಡಲೋ || ಮಲಗಿದ್ದಾಂಗ ಕಡಲು ||

—ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ

Statement about ownership and other particulars about newspaper (Koravanji) to be published in the first issue every year after last day of February.

FORM IV

(See Rule 8)

1. Place of publication	Bangalore
2. Periodicity of its publication	Monthly
3. Printer's Name	Sri B. S. Iyengar
Nationality	Indian
Address	Cottonpet, Bangalore
4. Publisher's Name	M. Sivaram
Nationality	Indian
Address	Koravanji, Bangalore-9
5. Editor's Name	M. Sivaram
Nationality	Indian
Address	Koravanji, Bangalore-9
6. Names and addresses of individuals who own the newspaper and partners or shareholders holding more than one percent of the total capital.	Sole Proprietor

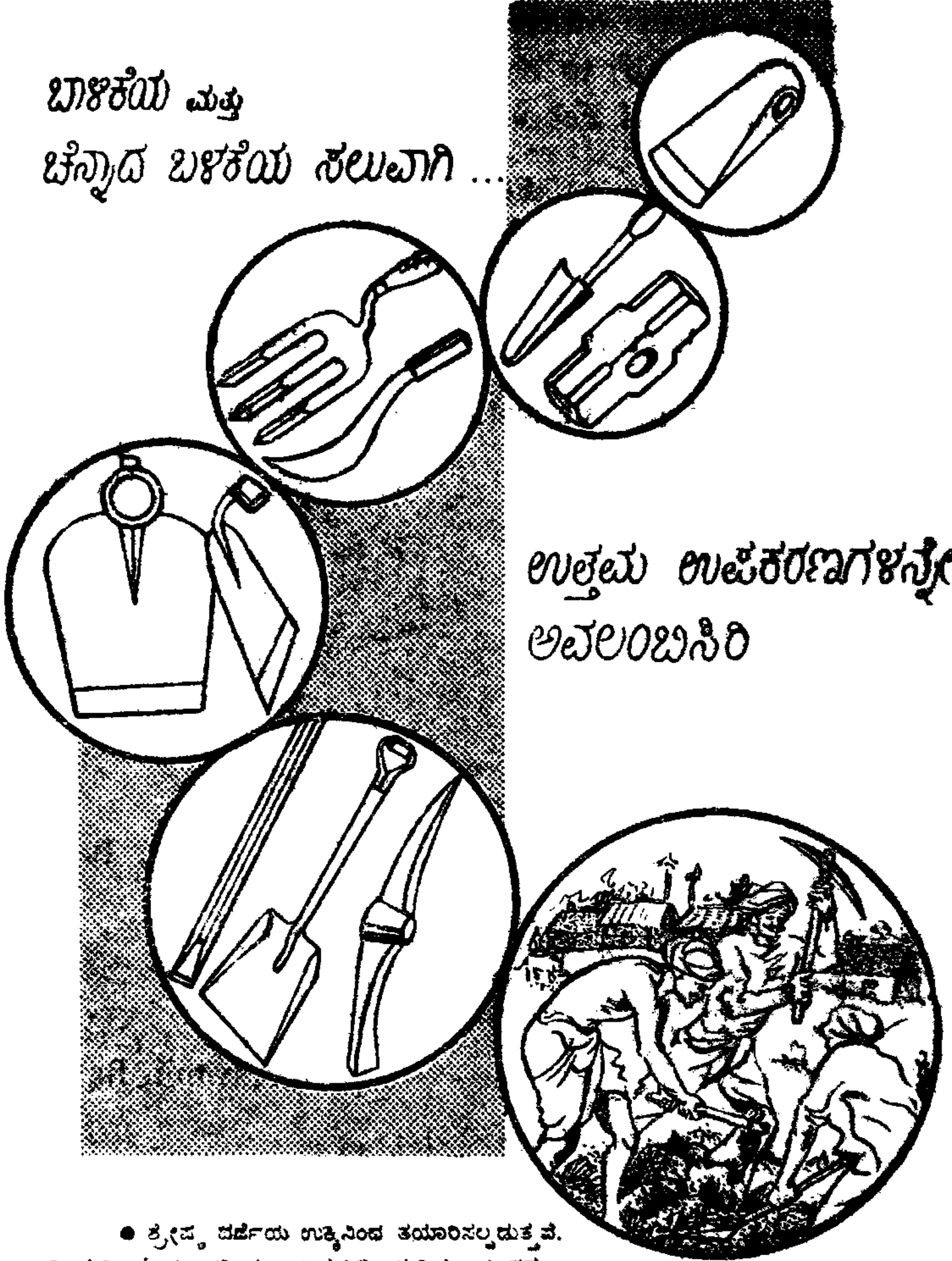
I, M. Sivaram, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

Date 28—2—67

(Sd.) M. Sivaram
Signature of Publisher

Koravanji, March, 1967

ಬಾಳಕೆಯ ಮತ್ತು
ಚೆನ್ನಾದ ಬಾಳಕೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ...

ಉತ್ತಮ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನೇ
ಅವಲಂಬಿಸಿರಿ

- ಶ್ರೇಷ್ಠ ದರ್ಜೆಯ ಉಕ್ಕಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.
- ಮೂಲಕ ಕೆಲಸಗಾರರಿಂದ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹದ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ನೂಲುವ ಮುನ್ನ ಎರಡು ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರಿಕೃಷಕರಾಗುತ್ತೆ.
- ನೀವು ಕೊಡುವ ಪಣಕ್ಕೆ ಪೂತ್ರಿಯಾದ ಮೂಲಗಳು—ಕಾರಣ ಅವು ಯಾವ ತರಹ ಕೂಡ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಯೋಗಕರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಬಹಳ ಕಾಲ ನೀವು ಅದನ್ನು ಕೃಷಿ ಕರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.
- ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ, ಟೀ, ಮತ್ತು ಕಾಪಿ ಕೊಡುಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ್ದು. ● ನಿಮ್ಮ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಅರಿವುಳ್ಳ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ವ್ಯವಹರಿಸಿರಿ.

ಮೈಸೂರು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಹಾಸನ

ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿಯುತ್ತದೆಯೇ ?

ಕೈಕಾಲು ಸೋಲುತ್ತದೆಯೇ ?

ಮೆಡಶಿರ ಬಿಗಿಯುತ್ತದೆಯೇ ?

ಹೀಗಾಗಲು ಮನಸ್ಸಿನ ಆತಂಕಗಳು ಕಾರಣವೇ ?

— ಅರಿತು ಗುಣಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು —

ಮನೋನಂದನ ವನ್ನು ಓ ದಿ

ಹೀಗಿಗಳ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವಗಳು — ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ವರೂಪ

ಡಾ|| ಎಂ. ಶಿವರಾಂ, ಬಿ.ಎ., ಎಂ.ಬಿ., ಬಿ.ಎಸ್.,
ಅವರಿಂದ

— ಪ್ರತಿಗಳಿಗೆ —

771, ವಿದೇಹ

೧೭ ನೇ ಕ್ರಾಸ್ ರಸ್ತೆ :: ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ

ಬೆಂಗಳೂರು-೩

ಆರೋಗ್ಯವೇ ಭಾಗ್ಯ

ನಿಮ್ಮ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಮಾಡಲು
ನಿಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು
ಯೌವನ, ಉತ್ಸಾಹ, ಚೇತನ ತುಂಬಿದವರಾಗಲು

ಕಠಿಣ ನಿಯಮಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ ಶುದ್ಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ
ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಆಯುರ್ವೇದದ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ

ನರಪೌರ್ಬಲ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಹಸಿವು ಮಂದವಾದರೆ, ಮರೆವು ಹೆಚ್ಚಾದರೆ,
ಮನಸ್ಸು ಬೆದರಿದರೆ, ವಾಯುದೋಷವಿದ್ದರೆ, ಮಲಬದ್ಧತೆಯಿದ್ದರೆ,
ವ್ಯಾಕುಲಗಳಿದ್ದರೆ

ನಮಗೆ ಬರೆಯಿರಿ, ಅಥವಾ ನಮ್ಮನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿರಿ.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು
ವಿಶ್ವಾಸನೀಯವಾಗಿ, ಪವಿತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ

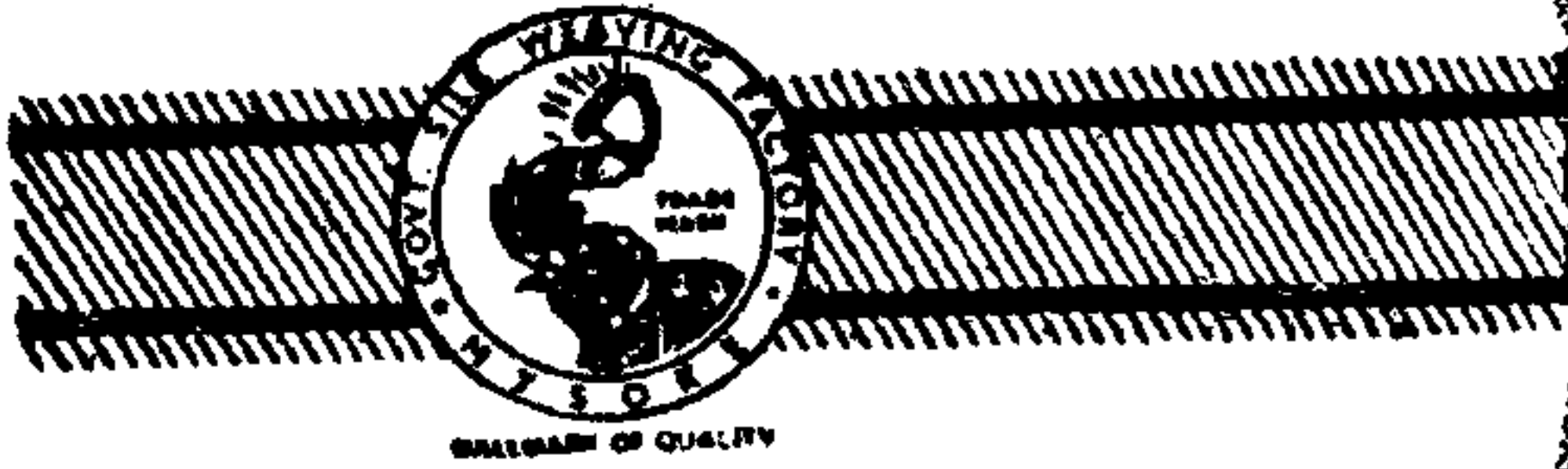

ಮುಖ್ಯ ವೈದ್ಯರು :

ಶಂಕರ್ ಫಾರ್ಮಸಿ
ಭದ್ರಾವತಿ :: ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ

ಅಡಿಯಿಂದ ಫುಡಿಯವರೆಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ
 ದರ್ಜೆಯ ನೂಲು
 ಸರ್ವಕಾಲ ಬಾಳಿಕೆಗೆ ಹೆಸರಾದ
 ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಫ್ಯಾಶನ್ನಿಗೆ
 ಹೆಸರುವಾಸಿ
 ಅಡಿ ಅಡಿಗೂ ಭದ್ರತೆಯು
 ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ
 ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ರೇಷ್ಮೆ
 ಬಟ್ಟೆಗಳು
 ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗೆ
 ಕೊಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು
 ಪ್ರದರ್ಶನಾಲಯಗಳಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ
 ಭೇಟಿಕೊಡಿ.

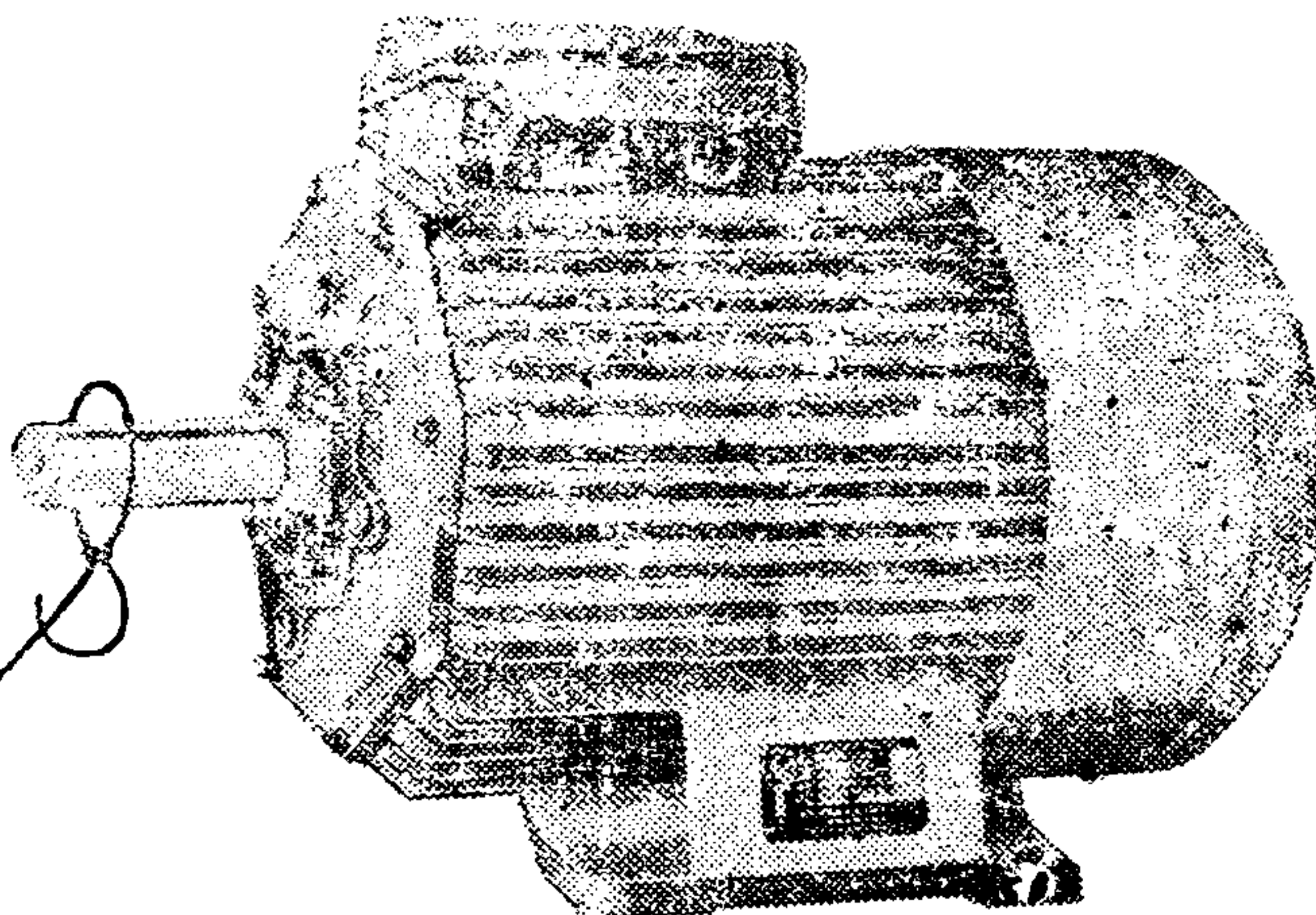
ಮೈಸೂರು ಗಾರ್ಡಮೆಂಟ್ ಸಿಲ್ಕ್ ವೀವಿಂಗ್
 ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಮೈಸೂರು-4

ಪೋಷಣ್ಣಮುಗಳು:-

1. ಮೈಸೂರು ಗಾರ್ಡಮೆಂಟ್ ಸಿಲ್ಕ್ ವೀವಿಂಗ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಮೈಸೂರು-4
2. ಗುಪ್ತಮಾರ್ಕೆಟ್, ಕಂಪೌಂಡ್ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-9
3. ಮೈಸೂರು ಸಿಲ್ಕ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಲಾಜಿಕಾರ್ಕೆಟ್.
4. ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಸ್ಟೋರ್, ಮದರಾಸ್-4.

Kirloskar

Oil immersed Starters manufactured by Kirloskar-Asea Ltd., are available from us for Slip-ring Motors (up to 70 h.p.) and Squirrel Cage Motors (up to 60 h.p.)

ASP/KEC/61

Manufacturers

KIRLOSKAR ELECTRIC CO. LTD.

P. O. BOX NO. 1017 BANGALORE 3 INDIA

Sole Distributors: PARRY & CO. LTD.

P. O. Box No. 12, Madras 1

P. O. Box No. 208, Calcutta 1

P. O. Box No. 506, Bombay 1/BR

P. O. Box No. 172, New Delhi 1

Edited and Published by M. Sivaram

Printed by B. S. Iyengar, Bangalore-2